

natečaj 2023/2024

Dobro se z dobrim vrača

10 ZMANJŠANJE NEENAKOSTI

Natečaj Evropa v šoli

Natečaj Evropa v šoli pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije poteka od leta 2005, pred tem pa ga je od leta 1999 izvajal Informacijsko-dokumentacijski center Sveta Evrope.

Temeljna cilja natečaja, v katerem sodelujejo vrtci, osnovne in srednje šole, sta prispevati k ustvarjalnemu soočenju z družbenimi problemi, s katerimi se spopadamo doma, v Evropi in svetu, ter krepitev medsebojnega razumevanja, strpnosti in solidarnosti. S pridobivanjem novih znanj in vedenj ter spodbujanjem kritičnega odnosa do dogajanj v ožjem in širšem okolju želimo v okviru natečaja prispevati k razvijanju kritičnega mišljenja mladih.

Namen natečaja je spodbujanje doživljanja in izražanja na različnih področjih umetnostnih zvrsti – na literarnem, likovnem, fotografskem in video področju, mladi pa lahko uredijo tudi svojo spletno stran. V lanskem šolskem letu smo uvedli še posebno, ustvarjalno kategorijo, za tiste mlade, ki razmišljajo izven okvirjev, ter k sodelovanju na likovnem natečaju povabili tudi vrtce.

Kot celota pa natečaj prispeva k 4. cilju trajnostnega razvoja: Kakovostno izobraževanje. Temo natečaja vsako leto izbere Nacionalni odbor natečaja Evropa v šoli pri ZPMS, ki vsebinsko naravnano in slogan navadno prilagodi temi evropskega leta ali ciljem trajnostnega razvoja.

Natečaj poteka na treh ravneh. Učenci in dijaki najprej ustvarjajo na šolski ravni, kjer mentorji izberejo izdelke in jih pošljejo ocenjevalnim komisijam na regijskih ravneh. Te izberejo najboljša dela s posameznega področja in jih posredujejo na nacionalno raven. Strokovna nacionalna ocenjevalna komisija nagradi prva tri dela posameznega natečajnega področja vsake starostne skupine.

Natečaj Evropa v šoli se zaključi z nacionalnim dogodkom, ki navadno poteka v tednu, ko praznujemo dan Evrope (9. maj). Mladi nagrajenci natečaja prejmejo priznanja in nagrade.

Dobro se z dobrim vrača

Zveza prijateljev mladine Slovenije
Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

1. maja 2024 bo minilo 20 let, odkar je Slovenija postala polnopravna članica Evropske unije (EU)¹. Temelj sodelovanja in povezovanja evropskih držav v EU so skupne vrednote, ki jih mora spoštovati (in uresničevati) vsaka država članica. Te vrednote so človekovo dostojanstvo, svoboda, demokracija, enakost, pravna država in človekove pravice. EU te vrednote uspešno varuje že več kot sedemdeset let.

Vrednote so pomembno vodilo tudi v življenju posameznikov. V letošnjem natečaju Evropa v šoli želimo spodbuditi razmišljanje otrok in mladostnikov o vsakodnevem kakovostnem sobivanju z ljudmi v svoji bližnji in širši okolici, torej kako lahko že s preprosto prijaznostjo, medsebojnim razumevanjem in drobnimi dobrimi deli prispevamo k složnosti in boljšemu vsakdanu.

Zamisel o združeni Evropi, Evropi miru in blaginje, je nastala med drugim tudi zato, da ne bi nikoli več prišlo do strahotnih dogodkov, ki smo jim bili priča v zgodovini. Le če si vsi skupaj prizadevamo krepiti medsebojno solidarnost in sožitje, ohranjati mir, prispevati k blaginji ter razvijati demokracijo s spoštovanjem človekovih pravic vseh, bomo ustvarili prijetno sosenko, v kateri bomo lahko mirno živeli, skrbeli drug za drugega in se počutili varno. To je tudi eden izmed namenov 10. cilja trajnostnega razvoja 2030². Vsi imamo priložnost in dolžnost sooblikovati prihodnost Evrope, ki bo lepa za vse.

»Dobrota je zlata veriga, ki povezuje človeštvo.«

Johann Wolfgang Goethe

Velika evropska družina

Ideja združene Evrope je nastala že takoj po drugi svetovni vojni s ciljem, da se nikoli več ne bi ponovile strahotne vojne s trpljenjem in pomanjkanjem. Voditelji šestih evropskih držav (Francije, Nemčije, Italije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga) so se odločili vzpostaviti tesnejše vezi med državami, ki bodo temeljile na sodelovanju in medsebojnem zaupanju.

Zgodovina razvoja evropskega povezovanja se začne s predstavitvijo načrta francoskega zunanjega ministra Roberta Schumana za sodelovanje in skupno upravljanje premogovništva in jeklarske industrije Zahodne Evrope 9. maja 1950. Na podlagi Schumanovega načrta je omenjenih šest držav leta 1952 podpisalo pogodbo o Evropski skupnosti za premog in jeklo in se zavezalo, da nobena od njih ne bi več mogla sama izdelovati orožja, ki bi ga uporabila proti drugi, kakor je to bilo v preteklosti. Ta pogodba predstavlja prvi korak k političnemu in gospodarskemu povezovanju evropskih držav.

¹ Več o Evropski uniji https://european-union.europa.eu/index_sl

² 10. CTR: Zmanjšati neenakosti znotraj držav in med državami

Skozi desetletja so bile ustanovljene številne institucije in podpisani mnogi sporazumi, ki so privedli do postopnega povezovanja držav članic na različnih področjih, kot so trgovina, gospodarstvo, varnost, migracije, okolje in človekove pravice. **Z Maastrichtsko pogodbo, ki je začela veljati 1. novembra 1993, je bila uradno ustanovljena Evropska unija (EU).** S članstvom v EU vsaka država del svoje suverenosti prenese v izvrševanje na EU, a s tem dobi tudi pravico soustvarjanja in soodločanja o evropskih zakonih in politikah. Država dobi svoje mesto in predstavnike v institucijah EU; uradni jezik države postane tudi uradni jezik EU; podjetja dobijo odprt dostop do notranjega trga EU.

Prelomni dogodek v zgodovini EU je bil padec Berlinskega zidu leta 1989 in s tem konec hladne vojne. To je omogočilo, da se je – skupaj s Ciprom in Malto – kar 8 držav srednje in vzhodne Evrope pred dvajsetimi leti pridružilo EU: poleg Slovenije še Češka, Estonija, Madžarska, Latvija, Litva, Poljska in Slovaška. Januarja 2007 sta se pridružili še Bolgarija in Romunija; julija 2013 Hrvaška, januarja 2020 pa je iz EU izstopila Velika Britanija.

Korak k še bolj demokratični, učinkoviti in pregledni EU, ki se lahko spoprime z globalnimi izzivi, predstavlja Lizbonska pogodba, ki je stopila v veljavo 1. decembra 2009, po tem, ko so jo ratificirale vse članice. Lizbonska pogodba na prvo mesto postavlja vrednote Evropske unije in vključitev Listine temeljnih pravic v evropsko primarno zakonodajo, uvaja nove mehanizme solidarnosti in več varnosti za evropske državljane; uveljavlja večjo vlogo Evropskega parlamenta in nacionalnih parlamentov, več možnosti za izražanje mnenj državljanov in boljši pregled nad pristojnostmi na evropski in nacionalni ravni; vpeljuje poenostavljene metode dela in pravila glasovanja, racionalizirane in sodobne institucije ter boljšo usposobljenost za ukrepanje na prednostnih področjih današnje EU. **Leta 2012 je EU prejela Nobelovo nagrado za mir za svoja prizadevanja za mir, spravo, demokracijo in človekove pravice v Evropi.**

Danes je EU politično in gospodarsko združenje 27 evropskih držav, ki si prizadevamo za sodelovanje in krepitev miru, stabilnosti ter blaginjo na celini. V preteklih dveh desetletjih, odkar je tudi Slovenija del 500 milijonske evropske družine, se je le-ta soočila (in se še sooča) z mnogimi zahtevnimi izzivi, kot so velika finančna kriza 2008–2010, množice beguncev in teroristični napadi na evropska mesta v letu 2015, odhod Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz EU, vse hujše posledice podnebnih sprememb, demografske spremembe, migracijski pritiski, pandemija covid-19 in njene posledice ter lani še napad Rusije na Ukrajino, ki je v naši neposredni bližini. Izkušnje so pokazale, da smo vsem izzivom lažje kos skupaj.

Nasploh skorajda ni leta, lahko rečemo tudi meseca, ko se ne bi vsaj ena država, članica EU, spopadala s politično, socialno, finančno ali naravno krizo. Pri tem pa lahko v duhu solidarnosti kot ključne vrednote EU vedno računamo na pomoč/odziv Evropske komisije oziroma drugih držav članic EU. *»Solidarnost med državami pa je tudi nujni popravek svobode, saj brezobzirna uporaba svobode vedno škodi drugim. Zato je treba za trajni obstoj pravnega reda Skupnosti vedno priznavati tudi solidarnost blaginjo, pa tudi bremena.«* (Osnove prava Evropske unije, dec. 2016 <https://op.europa.eu/webpub/>).

Kar velja za države, pa velja tudi za posameznike. **Tudi moja lastna "brezobzirna uporaba svobode vedno škodi drugemu". Zato je prav, da nas pri našem ravnanju vedno vodi misel, da nismo sami na tem svetu in da imajo naša dejanja vedno posledico na nekoga drugega.**

»Vsi ljudje se gnetemo na zelo majhnem planetu. Naporna družina. Zbirka bližnjih sorodnikov. Bodimo prijazen drug z drugim.«

Pam Brown

Dobrodelnost, humanitarnost, solidarnost

Besede dobrodelnost, humanitarnost in solidarnost nosijo različen pomen. Povezuje pa jih ista rdeča nit: pomoč sočloveku, ki se lahko izkazuje na različne načine. Vsakdo kdaj potrebuje pomoč. Beseda "po-moč" pomeni, da nam nekdo nameni/ponudi svojo moč, ali pa, da mi nekomu ponudimo svojo moč. Moč posameznika je v marsičem. V fizični moči, ki jo lahko uporabimo, da npr. nekomu pomagamo prenesti pohoštvo, ko se seli. Brez dodatne fizične moči oz. pomoči marsičesa ne bi zmogli in to lahko povsem racionalno utemeljimo z določenimi zakoni. Zato je ta moč pomembna. Obenem ima vsak izmed nas tudi bolj 'skrite' moči. Navadno je tako, da ima vsakdo izmed nas moč za eno stvar, drugi za drugo (npr. nekdo je močan v hitrem računanju, drugi v razumevanju besedil). Nihče nima maksimalne moči v vsem in nihče ni popolnoma brez moči. Ker smo si različni v tem, v čem smo močni, je popolnoma jasno, da smo najmočnejši, če svoje moči združimo. Na določenem področju pomoč ponudimo, na drugem jo dobimo. S tako vzajemnostjo lahko samo rastemo. Ker dajemo in prejemo.

Prav to pojasni tudi, zakaj je tako zelo pomembno moč dajati in je ne samo zahtevati/prejemati. To lahko ponazorimo s tehtnico in utežmi. Če uteži (moč) nalagamo samo na eno stran, se bo ta pod težo prej ali slej prevesila v skrajnost. In dodajanje uteži na to stran ne bo več imelo smisla, učinek ne bo več viden. V trenutku, ko bomo eno od uteži s te strani odvzeli in jo dali na drugo stran, se bo prva stran sprostila in bo na njej prostor za dodatno moč. Prav tako je tudi pri človeku, ko govorimo o notranjih močeh. **Z dajanjem moči naredimo prostor za prejemanje moči. Eno z drugim pomeni ravnovesje in prav to nam omogoča uspešno delovanje in bivanje v sožitju**³.

Praksa **dobrodelnosti** je – tehnično gledano – darovanje finančnih, materialnih sredstev in/ali svojega znanja in časa v najrazličnejše dobrodelne namene (npr. za ranljive skupine – otroci, starejši, bolni; za živali; za raziskave bolezni; za varstvo okolja; za umetnost ipd.), kot dejanje, ki ga ne motivira lastni interes. Z zbiranjem tovrstnih donacijskih sredstev in izvajanjem dejavnosti na bazi prostovoljstva se ukvarjajo nevladne organizacije⁴, ki nadalje poskrbijo, da donacije dosežejo svoj namen, izvajajo programe in z dejavnostmi zapolnjujejo vrzeli v družbi. Te organizacije s pomočjo donacij financirajo tudi svoje lastno delo, mnoge pa delujejo izključno na bazi prostovoljskega dela.

³ Povzeto po: Moja poklicna prihodnost, Priročnik zate – poligon za razvoj, Mestna zveza prijateljev mladine Ljubljana, 2022.

⁴ Nevladne organizacije (NVO) so nastale in še nastajajo, ker država in gospodarstvo nista zmožna zadovoljevati določenih potreb v družbi. V Sloveniji deluje več kot 27.000 NVO, ki se posvečajo različnim ciljnim skupinam, rešujejo najrazličnejše družbene izzive in izvajajo pestro paleto dejavnosti, s katerimi prispevajo k višji kakovosti življenja tako rekoč na vseh področjih: človekove pravice, demokracija in enakost; izobraževanje; kultura; okolje, narava in prostor; otroci in mladi; socialno varstvo; šport; varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami; zagovorništvo; zdravje itd. NVO so po Zakonu o NVO (2018) nepridobitne in neprofitne. Nepridobitna je tista organizacija, ki ni ustanovljena z namenom opravljanja pridobitne dejavnosti ali z namenom pridobivanja dobička ali z namenom razvoja, olajševanja ali pospeševanja pridobitne dejavnosti svojih ustanoviteljev ali članov. Neprofitna pa je tista organizacija, ki presežek prihodkov nad odhodki uporablja izključno za doseganje svojega namena ali ciljev.

A globlji pomen dobrodelnosti lahko razberemo že iz besede same – **delati dobro, deliti dobro ...** z nasmeškom pozdraviti soseda; odstopiti sedež na avtobusu nekemu, ki ga bolj potrebuje; nahraniti prostoživeče ptice pozimi; spoštovati različna mnenja; se opravičiti, če smo storili napako; poslati zahvalo, ker se je nekdo res potrudil; potrpežljivo počakati, ko ima nekdo pred nami v vrsti daljši opravke; počistiti za sabo na javnih mestih; ne vnaprej obsojati; si vzeti čas za pogovor ... Dobrota se slej ko prej povrne, ponavadi takrat, ko to najmanj pričakujemo, ampak najbolj potrebujemo.

»Dobrota in ljubezen v srcu mojem brezmejni sta, brezdajni kakor morje; čim več ti podarim, tem več imam, zakaj oboje je v meni brez kraja.«

Shakespeare

Dobrodelnost je deležna tudi kritik. Ko gre za prejemnike donacij, je glavni pomislek, ali se je ta v stiski znašel iz legitimnih razlogov (bolezen, izguba staršev, zlorabe, nesreča) ali iz nelegitimnih (razvade, lenoba). Dvom se poraja tudi v organizacije, ali bodo le-te res sredstva predala v prave roke oziroma ali jih bodo res porabile za namen, za katerega so bila darovana. Filozofsko kritiko dobrodelnosti z vidika donatorjev podaja tudi slovenski mislec Slavoj Žižek, ki o vplivu dobrodelnosti na dobrodelne pravi: *»Ko nam ob soočenju s stradajočim otrokom rečejo: "Za ceno par kapučinov ji lahko rešite življenje!", je pravo sporočilo: "Za ceno nekaj kapučinov lahko nadaljujete svoje nevedno in uživaško življenje, ne le da ne čutite nobene krivde, ampak se počutite celo dobro, ker ste sodelovali v boju proti trpljenju."«* (Življenje v zadnjih časih, 2021, str. 117).

Toda kljub omenjenim izzivom je **dobrodelnost v najrazličnejših oblikah prisotna že od začetkov človeštva. Skozi zgodovino so vsaki družbi, kjerkoli na svetu, vedno bili tisti, ki potrebujejo pomoč, in tisti, ki so jo bili pripravljeni dati: pomoč v hrani, zdravstvenih storitvah, sirotišnice ... Te ljudi je vodila humanost/človečnost – sočutje, razumevanje in usmiljenje do vsega okoli sebe: ljudi, drugih živih bitij, narave. In enako velja še danes.**

V današnjih časih si države zelo prizadevajo, da bi bile čim bolj "socialne države", torej da vodijo socialno politiko, ki skrbi za družbeno enakost in preprečuje revščino. V ta namen sprejemajo normativne in institucionalne ukrepe ter javno financirajo obvladovanje tistih tveganj, ki ogrožajo socialno varnost prebivalcev. Vendar pa to žal ni dovolj. Brez donacij pravnih in fizičnih oseb in iz teh sredstev organizirane pomoči prek nevladnih organizacij bi še več ljudi živelo na socialnem dnu, še več živalskih vrst bi bilo na robu izmrtja, marsikatero zdravilo ne bi obstajalo, mnogi ne bi mogli razviti svojih izobraževalnih/športnih/glasbenih in podobnih potencialov.

»Za vse je svet dovolj bogat, in srečni vsi bi bili, če kruh delil bi z bratom brat s srčnimi čutili.«

Simon Gregorčič

Pomislek pri dobrodelnosti gre tudi v smeri, da gre za zanašanje na bogate posameznike in uspešna podjetja, da pomagajo "manj srečnim/manj uspešnim/manj bogatim", kar kaže na hierarhični sistem, ločevanje na "mi" in "oni" ter ustvarja dinamiko moči, ki dodatno krepi sisteme zatiranja in ekonomske neenakosti. Pogosto se ustvarja tudi stigma, da imajo marginalizirani ljudje nekakšen primanjkljaj. **V tej luči je vse glasnejši poziv k solidarnosti, ki temelji na filozofiji, da so vsi odnosi in dinamika moči večsmerni in priznava, da ima vsakdo modrost in vire za reševanje težav. Solidarnost je tudi eno od šestih načel Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Solidarnost je tudi osrednja vrednota prostovoljstva.**

»Dan ne bo popoln, tudi ko boste zaslužili svojo plačo, če ne boste storili nečesa dobrega nekemu, ki vam tega ne more plačati.«

Ruth Smeltzer

Prostovoljstvo je opredeljeno kot »družbeno koristna brezplačna dejavnost posameznikov, ki s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov in družbenih skupin ter k razvoju solidarne, humane in enakopravne družbe.« Pomen prostovoljstva pa je v tem, da krepi »medsebojno solidarnost ljudi, spodbuja razvoj človeških zmožnosti in vseživljenjskega učenja, zagotavlja družbeno povezanost in sodelovanje pri reševanju problemov posameznikov in družbe.«⁵

Vsak od nas se lahko odloči in "**prostovoljno**" **pomaga kot posameznik** tako, da svoj čas in znanje nameni za dober namen, torej da bi nekemu ali nečemu pomagali (pokosim travo starejši osebi, ki sama tega ne zmore; nudim učno pomoč otroku, ki si ne more privoščiti inštrukcij; popazim na sosedovega ta malega, da gre njegova mama lahko v trgovino; na sprehodu po gozdu spotoma očistim še smeti; študentu, ki je v finančni stiski, lektoriram diplomsko nalogo). Kot prostovoljci pa lahko delamo tudi za izbrano nevladno organizacijo, čemur pravimo **organizirano prostovoljstvo**⁶.

Prostovoljci največkrat povedo, da so se med prostovoljskim delom veliko naučili in pridobili dragocene izkušnje. Skozi prostovoljno delo se urimo v različnih veščinah in kompetencah: komunikaciji, organizaciji, reševanju problemov, delovanja v timu, odgovornosti, samostojnosti, samoiniciativnosti. Krepi se občutek pripadnosti. Spoznavamo sami sebe: kaj so moje vrednote, katera so moja prepričanja, kaj me veseli, kaj mi gre dobro od rok, s katerimi ljudmi (ali okoljem) najlažje delam, kaj mi je v izziv ... Spoznavamo delovanje družbe; kaj je dobro in kaj bi lahko bilo boljše ... Ob tem si širimo obzorja, krog poznanstev in ljudi (mreženje), kar nam zagotovo lahko pomaga pri ustvarjanju lastne karijerne poti.

»Nobeno dobro delo, naj bo še tako drobceno, nikoli ne gre v nič.«

Ezop

Humanitarnost je prepričanje v vrednost človeškega življenja, v izboljšanje kakovosti življenja ljudi in v zmanjšanje trpljenja. Temelji na stališču, da si vsa človeška bitja, ne glede na starost, spol, invalidnost, raso, narodnost, poreklo, vero ali ekonomski ali drug status, zaslužijo spoštovanje in dostojanstvo, in jih je treba tako tudi obravnavati. Jedro humanitarnosti so človečnost, nepristranskost, nevtralnost, neodvisnost, prostovoljstvo, enotnost in univerzalnost. Humanitarnost žene ljudi, da nudijo pomoč ljudem v stiski, rešujejo življenja, lajšajo trpljenje in spodbujajo človeško dostojanstvo v najrazličnejših situacijah.

»Ne dopustite, da katerikoli človek, ki je prišel k vam, ne bi odšel od vas vsaj malo srečnejši.«

Mati Tereza

⁵ Prostovoljsko delo je po zakonski definiciji delo, ki ga posameznik po svoji svobodni volji in brez pričakovanja plačila ali neposrednih ali posrednih materialnih koristi zase, opravlja v dobro drugih ali v splošno korist; Zakon o prostovoljstvu, Uradni list RS, št. 10/11, 16/11 – popr. in 82/15; 7. in 8. člen

⁶ Organizirano prostovoljsko delo se skladno z določbami pristojnega zakona opravlja v okviru prostovoljskih organizacij in ga posameznik izvaja redno in najmanj 24 ur letno. Če organizirano prostovoljstvo obsega najmanj 20 ur tedensko v časovnem obdobju najmanj 6 mesecev brez presledka, je to prostovoljska služba.

Organizacije, ki v Sloveniji nosijo naziv humanitarne organizacije (oz. organizacije s statusom humanitarne organizacije), so osredotočene na pomoč ljudem in delujejo na področju socialnega in zdravstvenega varstva. Delujejo kot splošne dobredelne organizacije, organizacije za kronične bolnike in organizacije za samopomoč. Splošne dobredelne organizacije so npr. Rdeči križ, Karitas, ZPMS in so namenjene "reševanju in lajšanju socialnih stisk in težav prebivalcev, zagovorništvo socialno-ogroženih posameznikov in družbenih skupin, nudenju pomoči ljudem in reševanju ljudi, katerih zdravje ali življenje je ogroženo, in krepitvi zdravja prebivalstva."⁷

»Dobrota je razlika med strastjo in naklonjenostjo. Dobrota je nežnost, dobrota je ljubezen, morda celo večja od ljubezni. Dobrota je dobrohotnost, dobrota pravi: "Hočem, da si srečen."«

Randolph Ray

Solidarnost je pripravljenost za medsebojno pomoč in sodelovanje; je zavest skupnosti, medsebojne povezanosti posameznikov v družbenem življenju. Solidarnost je zavedanje skupnih interesov, ciljev, standardov in simpatij, ki ustvarjajo občutek enotnosti. Nanaša se na vezi v družbi, ki povezujejo ljudi v eno. Solidarno dejanje prispeva k blaginji širše skupnosti.

Solidarnost je temeljna vrednota socialne države; državljani so solidarni drug z drugim, saj je življenje v isti državi tista skupna okoliščina, ki vpliva na vse. Solidarno preprečujejo različne stiske, saj le te na različne načine škodijo vsem, ne le tistemu posamezniku, ki se je znašel v njej (npr. revščina).

»Resnično živi smo le takrat, ko se veselimo sreče drugih.«

Johan Wolfgang Goethe

Prebivalci Slovenije smo vedno izjemno solidarni, ko pride najhujše – bolezen, naravne nesreče in podobne tragedije, ki odmevajo preko medijev. Malce spodbude pa potrebujemo pri solidarnosti, ko gre za čisto vsakdanje življenjske dogodke neposredno okoli nas. To so tista mala dejanja prijaznosti, spoštovanja sočloveka, strpnosti, obzirnosti, tolerantnosti, dobrote in nesebičnosti, ki prispevajo drobne kamenčke v mozaik človečnosti. Da vsak dan po najboljših močeh prispevamo k boljši družbi.

»Naše poslanstvo je iz sebe narediti čim boljšega človeka.«

Adi Smolar

• *Solidarno je skidati dvorišče ostarelemu sosedu, ki tega ne zmore več sam.*

• *Če nekdo nečesa ne zna, ga ne zaničujemo, temveč mu ponudimo, da ga lahko tega naučimo.*

• *Namesto da tistemu, ki se mu je na sredi ceste pokvaril avto, trobimo, mu raje pomagajmo avto potisniti s ceste.*

• *Namesto, da se hudujemo nad družino z novorojenčkom, češ da je otrok preglasen, jim raje prinesimo skuhan kosilo.*

• *Če ima sošolka na obrazu packo, se ji ne posmehujemo, temveč ji to na tiho povemo.*

• *Solidarno je posoditi zvezek sošolcu, da bo prepisal snov, ker je bil ves teden bolan.*

**Katera pa so po vašem mnenju
dobra dela, ki delajo lepši svet?**

⁷ Zakon o humanitarnih organizacijah (Uradni list RS, št. 98/03 in 61/06 – ZDru-1)

Poleg navedenih kriterijev morajo biti vsa dela ustvarjena v tekočem šolskem letu.
Ustvarjena dela se morajo navezovati na temo natečaja.
Dela, ki kriterijev in teme ne bodo upoštevala, bodo iz natečaja izključena.

Natečaj	Navodila	Kriteriji ocenjevanja	Starostne skupine	Maksimalno število učencev
Literarni natečaj 	<ul style="list-style-type: none"> IZBIRA PODNASLOVA, TEME IN LITERARNE ZVRSTI (spis, pesem, strip, pismo, scenarij ...) je lastna ustvarjalcu/ustvarjalki. OBLIKA DELA: napisano (lastnoročno ali natipkano) na največ dveh A4 straneh (prva in druga triada OŠ) oziroma na štirih A4 straneh (tretja triada in srednja šola). 	<ol style="list-style-type: none"> Jezikovna spretnost in večje ubeseden lasten pogled, občutek ali izkušnja. Razvit lasten literarni izraz ob različnih literarnih postopkih, zvrsteh in žanrih, upoštevajoč njihove zakonitosti. Izpričana izvirnost in duhovitost, sporočilnost, empatija v osebnem razmišljanju, razvijanju teme in nakazovanju lastnih rešitev. 	<ol style="list-style-type: none"> prva triada OŠ (1.-3. razred) druga triada OŠ (4.-6. razred) tretja triada OŠ (7.-9. razred) srednja šola 	posameznik (1) z enim delom
Likovni natečaj 	<ul style="list-style-type: none"> TEHNIKA: poljubna risarska, slikarska ali grafična. VELIKOST FORMATA: največ 50 x 70 cm (B2). ODDAJA DEL: likovni prispevki naj bodo brez podložnega kartona (paspartu), poslani naj bodo v ovoju, ki jih bo zavaroval. 	<ol style="list-style-type: none"> Ustvarjalnost (občutek za likovno temo in fleksibilnost). Likovni jezik (barvna kompozicija, izvirnost oblikovane predstavitve teme, ustreznost izbora likovnih elementov). Likovni doživljaj (ustrezen vizualni znak za temo, osredotočenost na temo in likovni motiv, ekspresivnost, ustvarjalna domišljija). Likovno znanje (izvedbena likovna tehnika). 	<ol style="list-style-type: none"> vrtec prva triada OŠ (1.-3. razred) druga triada OŠ (4.-6. razred) tretja triada OŠ (7.-9. razred) srednja šola prilagojeni izobraževalni program 	posameznik (1) z enim delom
Fotografski natečaj 	<ul style="list-style-type: none"> VELIKOST FOTOGRAFIJ: najmanj 13 x 18 cm. FOTOGRAFSKA TEHNIKA: klasična črno – bela ali barvna. STAROST FOTOGRAFIJ: ne smejo biti starejše od enega leta. ODDAJA FOTOGRAFIJ: v ovoju, ki jih zavaruje. 	<ol style="list-style-type: none"> Ustvarjalnost. Oblikovnost, kompozicija. Vizualni učinek. Ekspresivnost, osebni pečat avtorja. Sporočilnost. 	<ol style="list-style-type: none"> tretja triada OŠ (7.-9. razred) srednja šola 	posameznik (1) z eno fotografijo
Video natečaj 	<ul style="list-style-type: none"> DOLŽINA FILMA: do 10 minut. NOSILCI SLIKE: DVD, USB ključek KATEGORIJA/ZVRST: prosto (animacija, dokumentarni film, eksperimentalni film, oglas, igrani film ...) 	<ol style="list-style-type: none"> Ideja in sporočilnost. Izvirnost. Režija. Montaža. Kamera, zvok in kakovost posnetka. 	<ol style="list-style-type: none"> tretja triada OŠ (7.-9. razred) srednja šola 	posameznik ali skupina (največ trije učenci/učenke ali dijaki/dijakinje) z enim video izdelkom
Spletni natečaj 	<ul style="list-style-type: none"> Oblikovanje skupine Oblikovanje načrta in postavitev strani v Wordpressu. Mentor vodi dnevnik dela, ki ga potem tudi odda. 	<ol style="list-style-type: none"> Vsebina spletne strani. Izgled spletne strani. Izvirnost podajanja vsebin. Vključenost mladih in vključenost okolice. Vpliv na mlade in vpliv na okolico. 	<ol style="list-style-type: none"> tretja triada OŠ (7.-9. razred) srednja šola 	najmanj 3 in največ 6 učencev/učenek ali dijakov/dijakinj) z eno spletno stranjo
Ustvarjalni natečaj 	<ul style="list-style-type: none"> unikaten izdelek, vezan na razpisano temo, ki oblikovno ne spada pod ostale kategorije natečaja 	<ol style="list-style-type: none"> Ustvarjalnost. Inovativnost. 	<ol style="list-style-type: none"> prva triada OŠ (1.-3. razred) druga triada OŠ (4.-6. razred) tretja triada OŠ (7.-9. razred) srednja šola 	posameznik (1) z enim delom

Avtorji video izdelka so odgovorni za njegovo avtorstvo. Predvsem to velja za glasbo. Če avtor videa ni sam tudi avtor glasbe, mora to natančno navesti (naslov, izvajalec, album), sicer videa ne bomo upoštevali.

Spletni natečaj

- **PRIJAVA:**

Šola, ki je zainteresirana za sodelovanje na natečaju Evropa v šoli, svojemu regijskemu koordinatorju do **petka, 24. novembra 2023**, odda prijavnico (str. 18), kjer označi, da bo sodelovala tudi na spletnem natečaju.

Hkrati s prijavnico šola odda tudi že spremni list za vsako sodelujočo skupino (str. 20), iz katerega so razvidni sodelujoči v skupini in kontakt mentorja – to velja samo za spletni natečaj, spremni listi za ostale vrste natečaja se oddajo na koncu skupaj s fizičnim izdelkom.

Ko regijski koordinator zbere svoje skupine in kontakte za spletni natečaj, te podatke posreduje koordinatorju spletnega natečaja Jožetu Gorniku (Zavod Nefiks). Mentorji bodo z njegove strani nato prejeli gesla in vsa navodila za ustvarjanje spletne strani.

Spletna stran mora biti **zaključena do torka, 12. marca 2024**.

- **VSEBINA SPLETNE STRANI** lahko zajema različne možnosti:

- predstavitev pogleda skupine na temo razpisa 2023/2024,
- predstavitev skupnega projekta, ki ga bo izvedla skupina učencev ali dijakov na temo razpisa 2023/2024,
- predstavitev aktivnosti, ki bodo potekale na njihovi v šoli v okviru razpisa 2023/2024,
- predstavitev drugih primernih vsebin, povezanih s temo razpisa 2023/2024.

- **ZVRSTI SPOROČANJA NA SPLETNI STRANI:** vključene naj bodo čim bolj raznolike zvrsti sporočanja (besedilo, fotografija, video, grafike, povezave na zanimivosti,...). Pri tem morajo učenci/dijaki ob vseh tujih objavah navesti ustrezno navedbo virov (avtor glasbe, besedila, fotografije...). Vsaka skupina je sama odgovorna za avtorstvo vsebin objavljenih na svetovnem spletu.

- **DRŽAVNA RAVEN NATEČAJA:** spletni natečaj gre s šolske ravni direktno na nacionalno raven. Regijski koordinatorji zato ne delajo izbora, vseeno pa vodijo evidenco o sodelujočih. Rezultati o nagrajenih spletnih straneh bodo objavljeni v **ponedeljek, 22. aprila 2024**.

V času natečaja jim bo za pojasnila in težave na voljo koordinator spletnega natečaja:

ZAVOD NEFIKS

Ob dolenski železnici 12, 1000 Ljubljana

oseba za stike: Jože Gornik

e-pošta: info@evropavsoli.si in joze@nefiks.si

spletna stran: <http://www.evropavsoli.si>

Oddaja del na šolski, regijski in državni ravni natečaja

Prosimo, pozorno preberite in upoštevajte navodila razpisa. Dela, ki ne bodo ustvarjena v tekočem šolskem letu ali vsebinsko ne bodo vezana na temo natečaja, bomo iz natečaja izključili.

1. NAVODILA ŠOLAM IN VRTCEM

Potek prijave del na natečaj je sledeč:

Prijava s PRIJAVNICO

Šole/vrtci se prijavijo na natečaj pri regijskih koordinatorjih do **petka, 24. novembra 2023** z obrazcem Prijavnica za vključitev šole/vrtca v izvajanje natečaja Evropa v šoli 2023-2024, ki ga najdete med prilogami tega dokumenta in na spletni strani <https://www.zpms.si/programi/evropa-v-soli/>. V prijavnici se navede informativno število sodelujočih otrok. Šole, ki bodo sodelovale na spletnem natečaju, poleg prijavnice oddajo tudi že izpolnjene spremne liste s kontakti, ki so podlaga za nadaljnja navodila.

Končno število sodelujočih otrok šole/vrtci kasneje vpišejo v zbirni obrazec za šole/vrtce. Regijski koordinator mora na koncu nacionalni koordinatorici natečaja ZPMS posredovati končne podatke, zato je pomembno regijskim koordinatorjem posredovati točne in natančne informacije o končnem številu sodelujočih otrok, mentorjev in ustvarjenih del na posamezni šoli/vrtcu. Regijski koordinatorji kopije vseh prejetih prijavnici ali elektronske verzije prijavnici posredujejo ZPMS do **petka, 8. decembra 2023**.

Opremljanje del s SPREMNILISTOM

Mentor poskrbi, da ima vsako delo pripet ali prilepljen spremljajoči list. S spremnega lista morajo biti jasno razvidni avtor ali avtorji (za video in spletni natečaj), mentor, šola/vrtec, naslov dela in kontaktni podatki mentorja.

USTVARJENA DELA

Po pravilni in pravočasni prijavi na šolah/vrtcih poteka ustvarjalno delo otrok, ki ga vodijo mentorji. Vsaka posamezna šola/vrtec dela oceni glede na podane kriterije iz razpisa natečaja in izbrana dela, skupaj z zbirnim obrazcem za šole/vrtce, pošlje regijskim koordinatorjem, najkasneje do **ponedeljka, 12. februarja 2024**.

Število del, ki jih posamezna šola lahko pošlje

Šola lahko na regijski izbor pošlje največ 5 izbranih del v posamezni starostni skupini in za posamezno vrsto natečaja. To pomeni npr. 5 likovnih del iz prve triade in 5 literarnih del iz prve triade. Za drugo triado velja enako. Iz tretje triade lahko pošlje 5 likovnih, 5 literarnih, 5 fotografskih in 5 video del, enako velja za srednje šole. Šola lahko na regijski izbor pošlje 1 ustvarjalni izdelek.

Število del, ki jih posamezni vrtec lahko pošlje

Vrtec lahko na regijski izbor pošlje največ 5 likovnih del.

2. NAVODILA REGIJSKIM KOORDINATORJEM

Regijski koordinatorji natečaja oblikujejo ocenjevalne komisije, ki ocenijo prispela dela iz šol/vrtcev in naredijo izbor za državno komisijo.

Število del, ki jih regijski koordinator pošlje na državno raven

V vrtčevski kategoriji lahko regijske komisije izberejo in pošljejo na državno raven toliko likovnih del, kolikor je bilo sodelujočih vrtcev (npr. če je v regiji izdelke ustvarjalo 8 vrtcev, lahko regijski koordinator na državno raven posreduje 8 del).

Iz vsake od treh triad lahko regijski koordinatorji pošljejo največ toliko del, kolikor bo sodelujočih osnovnih šol v posamezni triadi (npr. če bo likovna dela druge triade poslalo na regijsko raven deset osnovnih šol, bo regijska ocenjevalna komisija med prispelimi deli za to triado izbrala največ deset likovnih del za državno raven). Enako velja tudi za ostale tri kategorije natečaja.

V srednješolski starostni skupini lahko regijske komisije izberejo in pošljejo dvakrat toliko del iz posamezne kategorije natečaja (likovni, literarni, fotografski in video natečaj), kolikor je sodelujočih srednjih šol v regiji. Na primer, če v fotografskem natečaju sodeluje 13 srednjih šol, se na državno raven lahko pošlje največ 26 fotografskih del.

Vsak regijski koordinator lahko na državno raven pošlje 1 ustvarjalni izdelek iz svoje regije.

Regijski koordinatorji pošljejo izbrana dela s pripetimi spremnimi listi na ZPMS (Dimičeva 9, 1000 Ljubljana) najkasneje do **torka, 12. marca 2024**.

Izpolnjeni ZBIRNI OBRAZCI

Posredovanim delom morajo biti priloženi tudi zbirni obrazci (za šole, vrtce in za regijske koordinatorje), ki jih najdete med prilogami tega dokumenta, objavljeni pa so tudi na spletni strani <http://www.zpms.si/programi/evropa-v-soli/>.

3. DRŽAVNA RAVEN NATEČAJA

Vsa likovna, literarna, fotografska, video in ustvarjalna dela, ki so poslana državnim ocenjevalnim komisijam, morajo predhodno skozi šolski in regijski izbor.

Regijski koordinatorji bodo o nagrajencih obveščeni v **ponedeljek, 22. aprila 2024**.

Zaključni dogodek na državni ravni bo potekal v **sredo, 8. maja 2024**.

Pomembni datumi:

25. 10. 2023 - on-line izobraževanje za mentorje in regijske koordinatorje

24. 11. 2023 - rok za oddajo prijav šol in vrtcev na natečaj

12. 2. 2024 - šole/vrtci pošljejo dela na naslov regijskega koordinatorja natečaja

12. 3. 2024 - regijski koordinatorji dela posredujejo nacionalni koordinatorici natečaja

- spletne strani pri spletnem natečaju so zaključene

22. 4. 2024 - objava rezultatov natečaja Evropa v šoli 2023/2024

8. 5. 2024 - zaključni dogodek

Regijsko območje	Koordinator	Tel./E-pošta	Občine
SEVERNA PRIMORSKA: Vipavsko in Idrijsko-Cerkljansko območje MDPM Ajdovščina Cesta IV. Prekomorske 61 a 5270 AJDOVŠČINA	Sara Bone	tel.: 041 490 360 info@mdpm-ajdovscina.si	Ajdovščina, Vipava, Cerkno, Idrija
SEVERNA PRIMORSKA: Goriška in Zgornje Posočje MDPM za Goriško Bazoviška ulica 4 5000 NOVA GORICA	Andreja Vizintin	tel.: 05 333 46 80 030 703 832 projekti@zpm-novagorica.si	Bovec, Kobarid, Tolmin, Kanal ob Soči, Brda, Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko
OBALNA REGIJA DPM Izola Gregorčičeva ulica 21 6310 IZOLA	Suzana Grižon	mob.: 031 267 479 dpm.zvezdice@gmail.com	Koper, Izola, Piran, Ankaran
KRAŠKO BRKINSKA REGIJA MDPM Sežana Bazoviška cesta 11 6210 SEŽANA	Ana Pangos	tel.: 05 734 14 86 05 730 13 40 društvo.prijatelj@siol.net	Komen, Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina
NOTRANJSKA DPM občin POSTOJNA IN PIVKA PO-PI Vilharjeva 14 6230 Postojna	Alenka Počkar	mob.: 031 208 424 zpm.s.popi@gmail.com	Vrhnika, Logatec, Postojna, Cerknica, Bloke, Pivka, Loška dolina, Ilirska Bistrica
GORENJSKA DPOM Kropa Kropa 72 4245 KROPA	Marija Purgar	mob.: 041 716 865 maripurgar@gmail.com	Kranjska gora, Jesenice, Bled, Žirovnica, Radovljica, Bohinj, Tržič, Jezersko, Preddvor, Naklo, Šenčur, Železniki, Cerklje na Gorenjskem, Kranj, Škofja Loka, Gorenja vas – Poljane, Žiri

Regijsko območje	Koordinator	Tel./E-pošta	Občine
ZASAVJE OZPM Hrastnik Log 3 1430 HRASTNIK	Lilijana Oplotnik	tel.: 03 564 23 78 krchrastnik@siol.net	Trbovlje, Zagorje ob Savi, Hrastnik, Litija
DOLENJSKA DPM Mojca Novo mesto Rozmanova ulica 10 8000 NOVO MESTO	Veronika Avbar	tel.: 07 337 14 70 dpm.mojca1@siol.net	Novo mesto, Mirna peč, Šmarješke Toplice, Škocjan, Šentjernej, Žužemberk, Straža, Dolenjske Toplice, Kočevje, Kostel, Loški Potok, Ribnica, Sodražica, Ivančna Gorica, Trebnje, Šentrupert, Mokronog, Mirna
BELA KRAJINA DPM Metlika Partizanski trg 4 8330 METLIKA	Vladka Škof	tel.: 07 306 03 60 vladimira.skof@guest.arnes.si dprm.metlika@gmail.com	Črnomelj, Metlika, Semič
POSAVJE ZPM Krško Cesta krških žrtev 57 8270 KRŠKO	Darinka Kerin Kiler	tel.: 07 488 03 60 mob.: 051 382 095 darinka.kerin@zpmkk.si	Radeče, Sevnica, Krško, Brežice, Kostanjevica na Krki
SAVINJSKO – ŠALEŠKO OBMOČJE MEDOBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE VELENJE Aškerčeva cesta 21 3320 VELENJE	Bojana Špegel	tel.: 03 897 75 40 mzpm.velenje@vilarozle.si	Solčava, Luče, Ljubno, Gornji Grad, Nazarje, Rečica ob Savinji, Mozirje, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje, Vransko, Braslovče, Polzela, Tabor, Prebold, Žalec
KOROŠKA, AVSTRIJSKA KOROŠKA DPM Koroške OŠ Prežihovega Voranca Gozdarska pot 11 2390 RAVNE NA KOROŠKEM	Simona Grabner	tel.: 02 620 52 85 simona.grabner@guest.arnes.si	Muta, Radlje ob Dravi, Dravograd, Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica, Črna na Koroškem, Slovenj Gradec, Mislinja, Vuzenica, Podvelka, Ribnica na Pohorju, slovenske dvojezične šole na avstrijskem Koroškem

Regijsko območje	Koordinator	Tel./E-pošta	Občine
CELJSKA REGIJA MDPM Celje Kidričeva 3 3000 CELJE	Dragica Poznič	tel.: 03 490 91 80 mob.: 041 710 810 mdpmmcelje1@gmail.com	Vitanje, Dobrna, Zreče, Vojnik, Celje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Štore, Dobje, Laško, Podčetrtek, Bistrica ob Sotli, Kozje, Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Rogatec
ŠTAJERSKA MEDOBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE VELENJE Aškerčeva cesta 21 3320 VELENJE	Bojana Špegel	tel.: 03 897 75 40 mzpm.velenje@vilarozle.si	Kungota, Šentilj, Pesnica, Maribor, Selnica ob Dravi, Lovrenc na Pohorju, Ruše, Oplotnica, Slovenska Bistrica, Hoče-Slivnica, Duplek, Rače-Fram, Starše, Miklavž na Dravskem polju
POMURJE, PORABJE DPM Murska Sobota Trg zmage 4 9000 MURSKA SOBOTA	Mihaela Ružič Gerič	mob.: 031 452 960 mihaelaruzic1@gmail.com	Kuzma, Šalovci, Grad, Rogaševci, Cankova, Hodoš, Gornji Petrovci, Puconci, Moravske toplice, Murska Sobota, Kobilje, Dobrovnik, Beltinci, Turnišče, Lendava, Odranci, Velika Polana, Črenšovci, Sveti Jurij, Veržej, Križevci, Razkrižje, Ljutomer, Gornja Radgona, Tišina, Radenci, dvojezične osnovne šole na območju Porabja
SPODNJE PODRAVJE Center interesnih dejavnosti Ptuj Osojnikova cesta 9 2250 PTUJ	Jurij Šarman	tel.: 02 780 55 40 cid@cid.si	Mestna občina Ptuj, Benedikt, Cerkevjak, Cirkulane, Destričnik, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Lenart, Majšperk, Markovci, Ormož, Podlehnik, Središče ob Dravi, Sv. Andraž v Slovenskih goricah, Sv. Ana, Sv. Tomaž, Trnovska vas, Videm pri Ptuju, Zavrč, Žetale
LJUBLJANA Z OKOLICO MZPM Ljubljana Dimičeva 9 1000 LJUBLJANA	Tanja Povšič	mob.: 040 764 835 tanja.povsic@mzpm-ljubljana.si	Kamnik, Komenda, Vodice, Mengeš, Lukovica, Moravče, Trzin, Domžale, Medvode, Ljubljana, Dol pri Ljubljani, Dobrova-Polhov Gradec, Horjul, Škofljica, Brezovica, Ig, Borovnica, Grosuplje, Velike Lašče

Informacije o natečaju lahko dobite:

- Na spletni strani natečaja: <http://www.zpms.si/programi/evropa-v-soli/>
- Pri nacionalni koordinatorici natečaja: Zveza prijateljev mladine Slovenije, Dimičeva 9, 1000 Ljubljana; kontaktna oseba: vodja natečaja Uroš Brezovšek, mob.: 051 369 239, e-naslov: uros.brezovsek@zpms.si
- Pri regijskih koordinatorjih

Dobro se z dobrim vrača

10 ZMANJŠANJE
NEENAKOSTI

PRIJAVNICA

za vključitev **šole** v izvajanje natečaja Evropa v šoli 2023/2024

Šole prijavnico pošljete na naslov regijskih koordinatorjev najkasneje do **24. novembra 2023**

ime šole

naslov šole

e-pošta koordinatorja mentorjev na šoli

1. Seznanjeni smo z razpisom EVROPA V ŠOLI 2023/2024 z naslovom **Dobro se z dobrim vrača**.
2. Učence naše šole smo povabili k sodelovanju in ustvarjanju na natečajih:
(ustrezno obkroži)
literarni   likovni   fotografski   video   spletni   ustvarjalni
3. Število otrok na šoli _____
4. Interes za sodelovanje je izrazilo:

Prva triada OŠ (1.-3. razred)

za literarni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za likovni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za ustvarjalni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

Druga triada OŠ (4.-6. razred)

za literarni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za likovni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za ustvarjalni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

Tretja triada OŠ (7.-9. razred)

za literarni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za likovni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za fotografski natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za video natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za spletni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za ustvarjalni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

Srednja šola

za literarni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za likovni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za fotografski natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za video natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za spletni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

za ustvarjalni natečaj _____ otrok pod mentorstvom _____

5. Predvideno skupno število pedagoških ur za izvedbo mentorskega dela _____ .

6. Na šoli bomo v okviru natečaja EVROPA V ŠOLI 2023/2024 organizirali tudi naslednje aktivnosti (neobvezno dopolnite):

Žig

Podpis ravnateljice / ravnatelja

SPREMNI LIST
k ustvarjalnemu delu

(ustrezno označite)

- literarni natečaj   likovni natečaj   fotografski natečaj   video natečaj   spletni natečaj   ustvarjalni natečaj

Ime in priimek: _____
(avtorice/avtorja – s tiskani črkami)

Naslov dela: _____

Leto rojstva in spol: _____ M   Ž

Razred in naslov šole: _____

Starostna skupina:
(obkrožite)

1. prva triada;

2. druga triada;

3. tretja triada;

4. srednja šola.

Mentor/mentorica: _____

E-pošta in telefon mentorja/mentorice: _____

Podpis avtorja:

Podpis mentorja:

Podpis starša/skrbnika:

Udeleženec natečaja s podpisom izrecno izjavlja:

- da je izdelek, ki ga pošilja, izviren, je njegovo avtorsko (oz. soavtorsko – video in spletni natečaj) delo, ki ni bilo še nikjer objavljeno,
- da v zvezi z delom, ki ga pošilja, ne obstajajo kakršnekoli omejitve ali obveznosti udeleženca natečaja do tretje osebe, ki bi onemogočale nadaljnjo uporabo tega avtorskega dela,
- da izdelek, ki ga pošilja, izroča Zvezi prijateljev mladine Slovenije, ki prispela dela v enem letu po zaključku natečaja vrne regijskim koordinatorjem natečaja,
- da Zvezi prijateljev mladine Slovenije dovoli uporabo izvirnikov prispelih del za morebitne razstave ali kasnejše objave v medijih ali strokovnih raziskavah.

V kolikor se naknadno ugotovi, da udeleženec natečaja ni avtor dela, ki ga pošilja, ali da obstajajo druge omejitve udeleženca natečaja, ki bi onemogočale nadaljnjo uporabo avtorskega dela, udeleženec natečaja Zvezi prijateljev mladine Slovenije odškodninsko odgovarja za vso škodo, ki bi nastala v primeru spora z dejanskim avtorjem oziroma tretjo osebo, povezanega z avtorskimi in ostalimi pravicami.

Udeleženci natečaja, njihovi zakoniti zastopniki in mentorji so s podpisom te prijavnice seznanjeni z razpisnimi pogoji in s tem, da Zveza prijateljev mladine Slovenije natečajna dela in v tej prijavnici zaupane osebne podatke uporablja in obdeluje zgolj za potrebe tega natečaja v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu osebnih podatkov) in nacionalnimi predpisi, ki urejajo to področje. Več o obdelavi osebnih podatkov pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije si lahko preberete na spletni strani: www.zpms.si.

Spremi list priložite vsakemu delu.

ZBIRNI OBRAZEC ZA ŠOLE

Posamezna šola tabelo izpolni in jo pošlje naprej regijskemu koordinatorju skupaj z ustvarjenimi deli. ŠOLSKI NIVO vključuje VSA dela, ki so bila ustvarjena na posamezni šoli za namen natečaja, zato ta del izpolni šola sama.

REGIJSKI NIVO vključuje dela, ki jih šola izbere in pošlje naprej regijskemu koordinatorju.

Ker šola naredi izbor, tudi tukaj vsa polja vpiše šola sama.

REGIJA: _____

ŠOLA: _____

NATEČAJ	ŠOLSKI NIVO		
	število sodelujočih učencev na šolskem nivoju (izpolni OŠ/SŠ)	število sodelujočih mentorjev na šolskem nivoju (izpolni OŠ/SŠ)	število vseh ustvarjenih del na šoli (izpolni OŠ/SŠ)
LITERARNI			
LIKOVNI			
FOTOGRAFSKI			
VIDEO			
SPLETNI			
USTVARJALNI			
SKUPAJ			

NATEČAJ	REGIJSKI NIVO		
	število učencev, ki jih je šola uvrstila na regijski nivo (izpolni OŠ/SŠ)	število mentorjev, ki jih je šola uvrstila na regijski nivo (izpolni OŠ/SŠ)	število poslanih del na regijski nivo (izpolni OŠ/SŠ)
LITERARNI			
LIKOVNI			
FOTOGRAFSKI			
VIDEO			
SPLETNI			
USTVARJALNI			
SKUPAJ			

Dobro se z dobrim vrača

10 ZMANJŠANJE
NEENAKOSTI

PRIJAVNICA

za vključitev **VRTCA** v izvajanje natečaja Evropa v šoli 2023/2024

Vrtci prijavnico pošljete na naslov regijskih koordinatorjev najkasneje do **24. novembra 2023**

---

ime vrtca

---

naslov vrtca

e-pošta koordinatorja mentorjev v vrtcu: _____

1. Seznanjeni smo z razpisom EVROPA V ŠOLI 2023/2024 z naslovom **Dobro se z dobrim vrača**.

2. Predvideno število otrok, ki bodo sodelovali: _____

3. Predvideno število skupnih pedagoških ur za izvedbo mentorskega dela: _____

Podpis ravnateljice/ravnatelja

žig

SPREMNI LIST
k ustvarjalnemu delu - za vrtce

---

likovni natečaj

Ime in priimek: _____
(avtorice/avtorja – s tiskani črkami)

Naslov dela: _____

Leto rojstva in spol: _____ M Ž

Ime in naslov vrtca: _____

Mentor/mentorica: _____

E-pošta in telefon mentorja/mentorice: _____

Podpis avtorja:

Podpis mentorja:

Podpis starša/skrbnika:

Udeleženec natečaja s podpisom izrecno izjavlja:

- da je izdelek, ki ga pošilja, izviren, je njegovo avtorsko (oz. soavtorsko – video in spletni natečaj) delo, ki ni bilo še nikjer objavljeno,
- da v zvezi z delom, ki ga pošilja, ne obstajajo kakršnekoli omejitve ali obveznosti udeleženca natečaja do tretje osebe, ki bi onemogočale nadaljnjo uporabo tega avtorskega dela,
- da izdelek, ki ga pošilja, izroča Zvezi prijateljev mladine Slovenije, ki prispela dela v enem letu po zaključku natečaja vrne regijskim koordinatorjem natečaja,
- da Zvezi prijateljev mladine Slovenije dovoli uporabo izvirkov prispelih del za morebitne razstave ali kasnejše objave v medijih ali strokovnih raziskavah.

V kolikor se naknadno ugotovi, da udeleženec natečaja ni avtor dela, ki ga pošilja, ali da obstajajo druge omejitve udeleženca natečaja, ki bi onemogočale nadaljnjo uporabo avtorskega dela, udeleženec natečaja Zvezi prijateljev mladine Slovenije odškodninsko odgovarja za vsa škoda, ki bi nastala v primeru spora z dejanskim avtorjem oziroma tretjo osebo, povezanega z avtorskimi in ostalimi pravicami.

Udeleženci natečaja, njihovi zakoniti zastopniki in mentorji so s podpisom te prijavnice seznanjeni z razpisnimi pogoji in s tem, da Zveza prijateljev mladine Slovenije natečajna dela in v tej prijavnici zaupane osebne podatke uporablja in obdeluje zgolj za potrebe tega natečaja v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu osebnih podatkov) in nacionalnimi predpisi, ki urejajo to področje. Več o obdelavi osebnih podatkov pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije si lahko preberete na spletni strani: www.zpms.si.

Spremni list priložite vsakemu delu.

ZBIRNI OBRAZEC ZA VRTCE

Posamezni vrtec tabelo izpolni in jo pošlje naprej regijskemu koordinatorju skupaj z ustvarjenimi deli. VRTČEVSKI NIVO vključuje VSA dela, ki so bila ustvarjena v posameznem vrtcu za namen natečaja, zato ta del izpolni vrtec sam.

REGIJSKI NIVO vključuje dela, ki jih vrtec izbere in pošlje naprej regijskemu koordinatorju. Ker vrtec naredi izbor, tudi tukaj vsa polja vpiše vrtec sam.

REGIJA: _____

VRTEC: _____

NATEČAJ	VRTČEVSKI NIVO		
	število sodelujočih otrok na vrtčevskem nivoju (izpolni vrtec)	število sodelujočih mentorjev na vrtčevskem nivoju (izpolni vrtec)	število vseh ustvarjenih del v vrtcu (izpolni vrtec)
LIKOVNI			

NATEČAJ	REGIJSKI NIVO		
	število otrok, ki jih je vrtec uvrstil na regijski nivo (izpolni vrtec)	število mentorjev, ki jih je vrtec uvrstil na regijski nivo (izpolni vrtec)	število poslanih del na regijski nivo (izpolni vrtec)
LIKOVNI			

ZBIRNI OBRAZEC ZA REGIJSKE KOORDINATORJE

NACIONALNI NIVO vključuje dela, ki jih izbere regijski koordinator in jih pošlje naprej nacionalni koordinatorici natečaja ZPMS, zato ta polja lahko izpolni izključno le regijski koordinator.

REGIJA: _____

Število sodelujočih šol na regijskem nivoju

(število vseh šol, ki so dela poslala na regijski nivo): _____

Število sodelujočih vrtcev na regijskem nivoju

(število vseh vrtcev, ki so dela poslali na regijski nivo): _____

Število sodelujočih šol na državnem nivoju

(število vseh šol, ki jih je regijski koordinator posredoval na ZPMS): _____

Število sodelujočih vrtcev na državnem nivoju

(število vseh vrtcev, ki jih je regijski koordinator posredoval na ZPMS): _____

NATEČAJ	DRŽAVNI NIVO - šole		
	število učencev, ki jih je regijski koordinator uvrstil na državni nivo (izpolni RK)	število mentorjev, ki jih je regijski koordinator uvrstil na državni nivo (izpolni RK)	število vseh poslanih del na državni nivo (izpolni RK)
LITERARNI			
LIKOVNI			
FOTOGRAFSKI			
VIDEO			
SPLETNI			
USTVARJALNI (največ 1)			
SKUPAJ			

NATEČAJ	DRŽAVNI NIVO - vrtci		
	število otrok, ki jih je regijski koordinator uvrstil na državni nivo (izpolni RK)	število mentorjev, ki jih je regijski koordinator uvrstil na državni nivo (izpolni RK)	število vseh poslanih del na državni nivo (izpolni RK)
LIKOVNI			

natečaj 2022/2023

VZGOJA ZA MIR

16 MIR, PRAVIČNOST
IN MOČNE
INSTITUCIJE

Natečaj Evropa v šoli 2022/2023

Nacionalni odbor natečaja Evropa v šoli vsako leto izbere novo temo, ki je navadno vezana na temo evropskega leta, če pa ta ni razpisana, temo poveže s cilji trajnostnega razvoja. V šolskem letu 2022/2023 smo natečaj povezali s 16. ciljem trajnostnega razvoja (Mir, pravičnost in močne institucije) in ga naslovili »Vzgoja za mir«.

Natečaj je potekal na treh nivojih, in sicer na šolskem, regijskem in državnem nivoju. V šolskem letu 2022/2023 smo pri likovnem natečaju prvič povabili k ustvarjanju tudi vrtčevske otroke, za vse pa smo odprli tudi ustvarjalno kategorijo – za povsem inovativne izdelke, ki ne pašejo v nobeno od naštetih kategorij.

Nagrajence našega natečaja Evropa v šoli smo v petek, 12. maja 2023, odpeljali v Muzej narodne osvoboditve Maribor, v katerem izvajajo program Muzej za mir. Pridružilo se nam je 31 nagrajencev in 17 mentorjev. Muzej je s svojimi zbirkami, ki utelešajo posamezna obdobja in zgodovinske dogodke, izhodišče za preučevanje slabih praks, ki so človeštvo pripeljale do skrajnih meja etičnih norm. Na dveh ločenih delavnicah, prilagojenima starosti udeležencev, so nagrajenci obravnavali problematiko kratenja človekovih pravic. Nagovorili so potrebo po kritično oblikovanih mnenjih in strpnih odzivih na izzive iz okolja ter spoštljivega odnosa do ljudi, živali in narave. Na delavnicah so aktualizirali posamezne teme, ki danes pretresajo družbo in vodijo v družbeno neenakost. Za lažje razumevanje problemov so iskali zgodovinske vzporednice, s pomočjo katerih so oblikovali primerne odzive na procese, ki oblikujejo naš vsakdan. Po izvedenih delavnicah je sledila podelitev nagrad, nato pa kosilo v bližnji gostilni in odhod domov.

Na šolski ravni je v petih kategorijah natečaja Evropa v šoli 2022/2023 sodelovalo 10. 128 otrok iz skupno 136 vrtcev ter osnovnih in srednjih šol.

Nagrajenci natečaja Evropa v šoli 2022/2023

V nadaljevanju so predstavljena dela in dobitniki nagrad likovnega, literarnega, fotografskega, video in spletnega natečaja pod skupnim imenom »Vzgoja za mir«.

Nagrajence na državni ravni so izbrale komisije:

Literarna komisija

1. **Lilijana Ozim**, novinarka in knjižničarka
2. **Ida Mlakar Črnič**, pisateljica in pravljíčarka
3. **Danica Jazbinšek**, profesorica slovenistka

Likovna komisija

1. **doc. Kiki Klimt**, magistrica umetnosti
2. **Ida Cimerman**, profesorica likovne umetnosti
3. **Alenka Trotovšek**, profesorica likovne umetnosti

Fotografska in

video komisija

1. **Davor Lipej**, predsednik Fotokluba Brežice
2. **Branko Benčin**, član Fotokluba Brežice
3. **Matej Kramžer**, član Fotokluba Brežice

Spletna komisija

1. **Jože Gornik**, Zavod Nefiks
2. **Urška Marzidovšek**, Stičišče Središče
3. **Matjaž Medvešek**, Zavod MISSS

Ustvarjalna komisija

1. **Breda Krašna**, generalna sekretarka ZPMS
2. **Anja Vogrič**, vodja kreativnih projektov ZPMS
3. **Uroš Brezovšek**, vodja natečaja Evropa v šoli pri ZPMS

Literarni natečaj

Prvo mesto

Ime in priimek: **Špela Trošt**

Naslov dela: Vojna in mir

Razred in šola: 3. razred, OŠ XIV. divizije Senovo

Mentor/-ica: Patricija Hostar

VOJNA IN MIR

Vsaka vojna je nesmisel,
ker je v njej sama grda misel.
Z orožjem zmage ne dobiš,
le življenja izgubiš.
Če pa besede zlate imaš,
ljudem mir in veselje daš.
Velika srca malih ljudi,
lahko rešijo milijone skrbi.

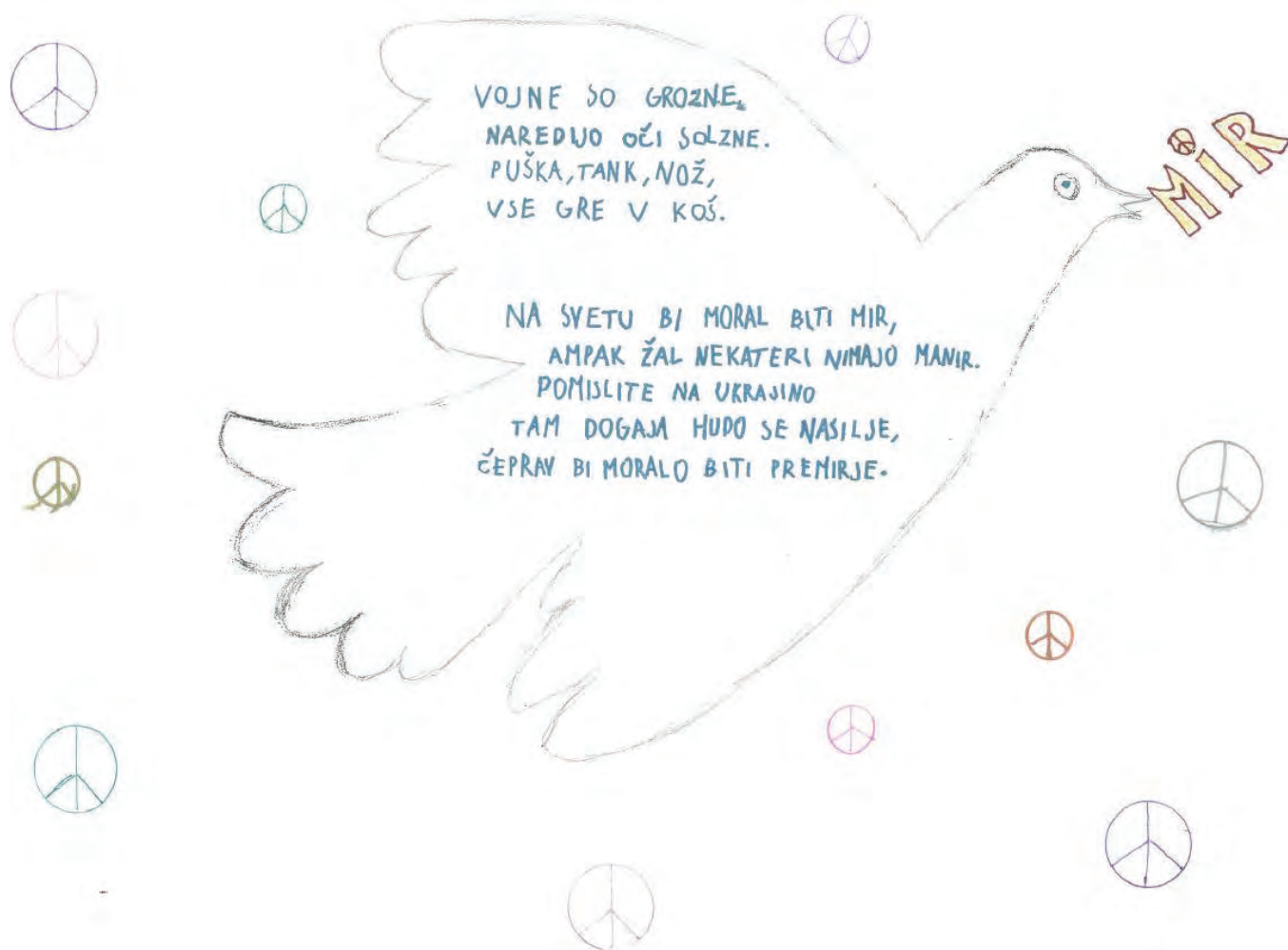
Drugo mesto

Ime in priimek: **Luka Abe**

Naslov dela: Vojne so solzne

Razred in šola: OŠ Rodica

Mentor/-ica: Mateja Jakoš Vasle

Tretje mesto

Ime in priimek: **Naja Cunk**

Naslov dela: Vojna

Razred in šola: 3. razred, OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki

Mentor/-ica: Staša Jordan

VOJNA

Ko pomislim na vojno, postanem prestrašena, zaskrbljena in žalostna. Po mislih se mi podijo prestrašeni otroci in njihove družine. Ne morem si predstavljati, kaj vse se jim dogaja, kaj doživljajo, ko okoli njih in njihovih domov odmevajo glasni poki in streli. Sprašujem se, kam zbežijo in se skrijejo, ko njihovo hišo zadane bomba. Zakaj se ljudje ne morejo preprosto zmeniti za mir? Zakaj morajo nedolžni ljudje trpeti vojno, ko pa je na svetu že veliko drugih bolezni? Zakaj morajo ljudje poslušati strele bomb in zakaj ne more biti na svetu samo mir? Razmišljam, kako se počutijo živali, ko okoli njih divja vojna in kako jih je strah, ko njihovo domovanje zadane bomba in nimajo več kje živeti. Res ne razumem, zakaj je vse to potrebno? Žalostna sem, ko pomislim, da so ljudje lahko tako zlobni.

Prvo mesto

Ime in priimek: **Ela Palčič**

Naslov dela: Nekje ...

Razred in šola: 5. razred, OŠ Podbočje

Mentor/-ica: Janja Uhernik

NEKJE ...

Sem veliko staro iglasto drevo. Poškodovano od strelov, bitk. Pogosto sem žalostno, nemirno, razočarano in nemočno, ko opazujem svet okoli sebe.

Moj pogled seže do osamljene hiše na obrobju vasi. Tam domuje Iva, deklica, stara 11 let. Živi z mamico in ravno danes je dobila bratca. Očeta je nedolgo tega izgubila. Ubili so ga vojaki. Večkrat se pride potolažit k meni, me objame in mi zašepeta svoje stiske. Tudi danes je prišla. Povedala mi je, da je vesela, hkrati pa zaskrbljena, kako bo z bratcem, ko pa je že tako mrzlo in ves čas padajo bombe. Od sreče, pa tudi žalosti in skrbi, je potožila tiho solzo. Če bi lahko, bi dalo svoje življenje, le da bi ona, bratec in njuna mamica ne trpeli.

Že nekaj časa se po vasi potika mlada psička, ki zaman išče hrano. Na zadnjo levo nogo šepa in od onemoglosti pogosto počiva. Najbrž bo kmalu umrla. Hudo mi je. Ne vem, kako ji lahko pomagam. Ravno ko sem opazovalo psičko, je nebo preletelo vojaško letalo. Dvignil se je močan dim, nato pa je močno zagrmelo, da se je stresla vsa zemlja. Moji sorodniki, ki sem jih še nedolgo tega gledalo, kako lepo so iz majhnih drevesc zrasli, so zagoreli. Ni jih več. Tudi Iva se je zelo prestrašila. Skupaj z mamico je prišla pogledat, kaj se dogaja. Usedla se je na moje korenine, čutilo sem njen strah, ki je preplaval celo telo. Ljudje, zakaj dovolite takšno trpljenje? Vam ni nič mar drug za drugega? Kako bi bilo lepo, če bi vsi prebivalci tega planeta živeli v miru, sožitju, v ljubezni. Vsa živa bitja nekaj čutimo.

Včeraj sem sanjalo, da je vso noč pihal močan veter in je odpihnil vse gorje, krivice in žalosti tega sveta. Zjutraj smo se zbudili v nov svet, prežet z ljubeznijo, dobroto, sočutjem. Zbudili smo se v mir. Ko bi le sanje postale resničnost.

Drugo mesto

Ime in priimek: **Martin Lešnik**

Naslov dela: Pesem o miru

Razred in šola: 6. razred, OŠ Žetale

Mentor/-ica: Saša Peršoh

PESEM O MIRU

Tako mirni
in kratki
so postali dnevi.
To mirno nebo,
ki po njem
kakor mirne misli
oblaki tavajo.
Tak je svet –
tu v miru doma
nemiren se biti ne da,
a jaz bi šel
na dolgo, dolgo pot.

Tretje mesto

Ime in priimek: **Urban Gregorevčič**

Naslov dela: Mir

Razred in šola: 6. razred, OŠ Globoko

Mentor/-ica: Nataša Plevnik

MIR

V vsakdanjem življenju besedo mir uporabimo velikokrat na dan. »Sedi pri miru«, reče učiteljica. »Pusti me pri miru«, reče sestra. »Dajta mir«, reče mama ... A v resnici mir pomeni veliko več kot to, da se ne premikamo in ne povzročamo hrupa. Beseda mir se uporablja vsepovsod, v različnih oblikah; za napoved vremena, na primer: ozračje je mirno, za opisovanje lastnosti ljudi, na primer: on je umirjen človek, za opisovanje stanja v svetu in v družbi: izbruhnili so nemiri, v naravi: Mirna gora ... Pesniki in pisatelji pišejo o miru, celo nekateri kraji, ljudje nosijo v svojem imenu besedo mir: Mirna Peč, Mirna, Miroslav, Mira ...

Mir v naravi pomeni, da so stvari v naravi v ravnovesju. Da ni naravnih nesreč, katastrof, kot so potres, poplave, suša ... Slišiš lahko samo mirno valovanje morja, kako mirno žubori reka, potok. Na jezeru je mirna gladina. V gozdu je vse mirno, ne slišiš drugega, kot žvrgolenja ptic in šum listja na tleh, ko se premakne kakšna žival. Ni hrupa, ki ga povzročajo človek, promet, industrija ... Živali imajo tudi rade svoj mir, a ljudje jim ga krademo s sekanjem dreves v gozdu, ko posegamo v njihov življenjski prostor in jih plašimo s hrupom, ogrožamo z onesnaževanjem ...

Mir na svetu na splošno pomeni, da ni vojn, ko ni protestov, terorističnih napadov. Da je tako, pa je potrebno, da se imajo ljudje radi, se pogovarjajo, so razumni, rešujejo težave na miren način in si med seboj pomagajo. Za mir na svetu, v družini, v šoli, povsod, je potrebno, da upoštevamo drug drugega, da se trudimo za enake pravice, upoštevamo svoje dolžnosti, pravila in ne povzročamo težav drug drugemu, da pomagamo tistim, ki potrebujejo pomoč. Zaradi nemirov v družbi lahko pride do vojne, ki prinese samo trpljenje, tako kot sedaj grozote vojne doživljajo ljudje v Ukrajini.

Vsak od nas potrebuje tudi svoj notranji mir, to, da odmisliš vse stvari okrog sebe in v svoji glavi. Kljub temu notranjemu miru pa nismo osamljeni, če vemo, da imamo okrog sebe prijatelje, družino, sošolce, sosede, ljudi, s katerimi se razumemo. Smo pomirjeni, če živimo v varnem in mirnem okolju.

Vsak od nas lahko prispeva k miru tako, da pomaga drugim, se ne prepira in ne povzroča nemira. Če je okrog nas mirno, smo tudi mi mirni. Kadar pa smo nemirni, se lahko umirimo z globokim dihanjem, s pomočjo glasbe ali s štetjem. Meni mir pomeni, da je okrog mene tiho, me nihče ne moti, nihče se ne prepira, ne kriči. Miren sem, ko nimam skrbi in ko me nič ne boli, ko doma držimo skupaj.

Želim si, da bi zavladal svetovni mir, da ljudje ne bi trpeli zaradi vojn, nasilja.

Prvo mesto

Ime in priimek: **Zala Kapele**

Naslov dela: Oda miru

Razred in šola: 7. razred, OŠ Loka Črnomelj

Mentor/-ica: Maja Kunič

ODA MIRU

Nebo, sonce in oblaki
pripadajo tebi.
Gora, reka in cesta
se stekajo k tebi.
Rože, drevesa in bilke
dišijo po tebi.
Hiše, vasi in mesta
hrepenijo po tebi.
Zvezki, šola in svinčniki
tukaj so zate.
Avti, vlaki in tovornjaki
želijo si tebe.
Luna ter vsaka zvezda
pripadata tebi.
Konj, ovca in pes
hrepenijo po tebi.
Slike, melodije in knjige
dišijo po tebi.
Jutranji svit ter večerni mrak
se prelivata vate.
Pravica, svoboda in življenje
so na tvoji strani.
Boj, vojna in orožje
so vedno proti tebi.
Tu sem zato,
da sem tudi jaz pod tvojim ščitom
in da te kličem: MIR!

Drugo mesto

Ime in priimek: **Žana Praunseis**

Naslov dela: Plamen, ogenj, požar

Razred in šola: 9. razred, OŠ Mozirje

Mentor/-ica: Vlasta Povše

PLAMEN, OGENJ, POŽAR

Roka v roki,
dva para oči.
Velike obljube ostanejo le še prazne besede.
Prebudiš se iz nočne more,
znajdeš se v drugi.
A ta ni pozabljena z uspavanko,
niti ne z objemi in toplim čajem.
Iz starega pepela se dvigajo novi plameni.
Ti z vetrom ne prinašajo le ognja,
z valovi prihaja požar.
Tisoče nas beži stran,
tisoče pa se jih za nas žene proti.
S čelado in pogumom streljajo.
Ne pošasti kot v sanjah,
ampak sami sebe.
Srce proti srcu,
človek proti človeku.
Borijo se za svoje mame in očete,
proti svojim bratom in sestram.
Če zmagaš, je to zares zmaga?
Ali lahko trdiš, da si zmagal, če ti v ušesih donijo prestrašeni kriki?
Če preživiš, je to res sreča?
Ali lahko trdiš, da si srečen, če si za večno pokrit s krvjo drugega.
Ogenj bo pogasil, z njim nedolžne duše.
Na rane ne bodo več trosili soli,
sčasoma bodo zbledle, nikoli pa se povsem zacelite.
V srca bližnjih se bo ustalila melanholija,
pokopališča bodo utopljena v kislem dežju.

Življenje bo za mnoge teklo dalje,
nato pa se bo vse ponovilo.
Plamen, ogenj, požar.
Človek, srce, pištola.
Le kdo bo prerezal pajkovo mrežo, v katero je ujeto naše človeštvo?
Kdo se bo pripravljen upreti pohlepnosti?
Patetično je čakati rešitelja, če smo rešitelji mi sami.
Čisto vsak od nas mora biti pripravljen odložiti orožje, ko je to potrebno.
In čisto vsak od nas mora globoko v sebi najti in ohraniti mir.

Tretje mesto

Ime in priimek: **Jaka Rus**

Naslov dela: Nevihta, Rdeče (2 haikuja)

Razred in šola: 9. razred, OŠ Toneta Okrogarja

Mentor/-ica: Tanja Vozelj

NEVIHTA

Spoštljiv mir upa,
da pred nevihto oblak
ne bo zapeljan.

RDEČE

Vojna je huda
rdečijo se reke.
Je še upanje?

Prvo mesto

Ime in priimek: **Ana Kumperger**

Naslov dela: Razpoka v cesti

Razred in šola: 3. letnik, Gimnazija Celje - Center

Mentor/-ica: Ljuba Koprivc Bertoncej

RAZPOKA V CESTI

Hrastova veja zaškrta pod usnjenim čevljem.
Po robu pločnika se razrašča mah,
skoraj neslišno si mrmra otroško pesem.
Na drugi strani ulice blag vrtinec
pometa listje pred predpražnikom stare hiše.
Luči na semaforju se menjavajo v svojem ritmu.
Rdeča barva ne pomeni več krvi, vojne, boja.
Zgolj ustavi, premisli, si na pravi poti?
Lačne grlice sedijo na električnih kabljih,
spogledujejo se z grozdem na tržnici.
Avtomobili v gneči varno vozijo
skozi mestno jedro
in sramežljive sence leno počivajo
pod lesenimi klopcami v parku.
Še sivkast dim zasanjano leze
iz dimnika visoke stavbe.
Globoko v nas se skriva jasna slutnja,
da so pod trdnim betonom molčeči grobovi,
pod kamnitimi temelji žrtvujoča trupla vojakov,
do katerih skozi tihe razpoke v cesti
sočutno pronicajo žarki vzhajajočega sonca.

Drugo mesto

Ime in priimek: **Eva Žunkovič**

Naslov dela: Razmišljanje o miru

Razred in šola: 4. letnik, Gimnazija Ptuj

Mentor/-ica: Anita Ekert

RAZMIŠLJANJE O MIRU

Kaj napisati o miru? O tistem miru, ki se mi vztrajno izmika in beži pred menoj. O miru, za katerim venomer stegujem svoje roke in mi, ko se ga s konicami prstov že skoraj dotaknem in ga v mislih že stiskam v tesen objem, zmeraj kot pesek spolzi med dlanmi ter se skrije v svoje varno zavetje. O tistem, ki so ga milijoni ljudi rotili, da najde pot k njim in jih osvobodi peklenskega trpljenja. O miru, ki ga slovarji skromno definirajo kot stanje brez vojne oz. spopadov, a je mnogo več kot to.

Je občutek čiste spokojnosti in brezmejne svobode, je varno zavetje in neprekosljivo upanje v srcu. Sončni žarek, ki posuši solze, materin poljub na lice, prijateljev opogumljajoč nasmeh, skodelica vročega čaja v mrzlem zimskem jutru, topel in tesen objem ... Je subjekt neskončnega hrepenenja in neuresničenega hlepenja, je najgloblja želja mnogih, ki živijo brez njega.

Če naključno najde pot do nas in si ga končno prilastimo, pa v nas vzklije prepričanje, da nam je za vekomaj zagotovljen. Slepimo se, da bo postal naš najzvestejši sopotnik in nas spremljal na vsakem koraku. Ljudje znamo biti res strašansko naivni, predvsem pa sebični. Že stoletja pitamo drug drugega s sovraštvom in kopicimo zlo kljub zavedanju, da je ravno ta najhujši sovražnik miru. Bijemo bitke in spodbujamo vojne in namesto odtisov človeške ljubezni v knjigi zgodovine za seboj puščamo krvave stopinje kot odraz vseh najtemnejših plati naše vrste. Kovinske naboje merimo naravnost v nedolžno majhno golobico z oljčno vejico in se sprašujemo, zakaj leti proč od nas. Sami kujemo svojo prihodnost, a namesto po upogljivi kovini tolčemo po lastnih dlaneh in si zadajamo nepotrebno bolečino.

Pa vendar upanje ostaja. Upanje, da bomo odstrli črno kopreno, ki nam zakriva pogled na svet, in da bomo svoja srca osvobodili kamnitega oklepa, v katerega so ujeta. Upam, da bomo v sebi našli univerzalen ključ, ki bo odklenil vrata vseh skritih dvoran človeške ljubezni in odprl skrinje, polne najsmelejših vrlin, viharje teme in sovrašva pa zaklenil za najtrdnejše zapahe. Predvsem pa si želim, da bi v svojih srcih našli mir zase in za svet; da bi v tem prehitro hitečem svetu v svojih mislih odkrili spokojnost in ga preoblikovali v prijetno, sprejemajoče okolje, v katerem bi vsak

lahko bil in postal karkoli si želi. Življenje je namreč prekratko in le eno samo; zato ga ne zapravljajmo v brezbriznem prepričanju, da nam je vsak jutrišnji dan zagotovljen. Utišajmo sovražne misli in zlobne glasove, ki nas nenehno opozarjajo na naše nepopolnosti, nam prigovarjajo, da nismo dovolj za ta svet in nas pehajo v brezkončen obup s svojimi pridigami, v katerih jasno sporočajo, da nas nihče ne mara, kaj šele da bi nas kdo želel ali zmogel ljubiti. Nikakor jim ne smemo dopustiti, da prevladajo nad

zdravim razumom, kakor ne smemo dovoliti, da se svet zavije v sajasto kopreno človeškega zla. V sebi hranimo brezmejno moč, hranimo ljubezen – nevidno silo, ki lahko poruši najmogočnejše zidove in napolni vsako še tako zlomljeno in opustošeno srce z upanjem. Ljubezen, ki poseduje sposobnosti celjenja ran in zmore diplomatsko izpogojevati mir za vsakega človeka in vse človeštvo. Samo majhno tlečo iskrico moramo spremeniti v plamen, ki bo večno gorel in nam osvetljeval pravo pot. Imamo moč, da končamo vojne, ustvarimo enakopravnejši svet za vse ljudi ne glede na njihovo vero, raso ali prepričanje, pomirimo notranje in zunanje napetosti ter odpustimo sebi, predvsem pa preteklim rodovom za vsa grozodejstva, ki so jih povzročili.

Zmoremo postati boljši in doseči svoje potenciale. Zmoremo doseči mir. Verjamem, da lahko izvojujemo zmago v boju z grabežljivim pohlepom in s sebičnim koristoljubjem, ki se zajedata v človeštvo. Verjamem, da nam s skupnimi močmi lahko uspe; samo vztrajno moramo verjeti vase in v kolektiven uspeh. To dolgujemo generacijam, ki prihajajo za nami, predvsem pa vsem tistim, katerih življenja so v bitkah za svobodo, mir in lepši jutri za vedno ugasnila. Ker ne glede na to, kako neznansko nedosegljiv se nam zdi, mir zmoremo doseči. Samo nebogljen ptičico moramo osvoboditi okov človeškega zla in ji v kljunček posaditi vejico ljubezni ter ji pustiti, da svobodno objadra svet in ga blagoslovi z večnim mirom, v naša srca pa prinese nežno spokojnost.

Poiščimo mir in ga z nežnimi besedami povabimo k sebi, da bodo na poljih preteklega trpljenja in s krvjo prepojene zemlje ponovno vzklili rdeči makovi cvetovi kot opomin na nepopravljive in neponovljive napake, v naših otožnih srcih pa pognale nežne plave spominčice, ki bodo polne upanja oznanjale prihod nove dobe mirnejšega, humanejšega sveta.

Tretje mesto

Ime in priimek: **Stanislav Shevnin**

Naslov dela: Preseljenec

Razred in šola: 4. letnik, Srednja šola za gostinstvo in turizem Maribor

Mentor/-ica: Andrejka Korman

PRESELJENEC

*Vojna. Mrak. Tesnoba.
Vsaki dan je bolj puščoben.
Odpreš spletno oko:
ubijanje, streljanje, grozote:
doma – konec vsega!
Jaz pa sem v Evropi,
kjer je varno, sanjsko, lepo ...
Ves čas misel v moji glavi
je sploh pošteno, da sem tu?
Pa bi lahko bil srečen, uspešen in hvaležen –
ker sem na lepem, moji ljudje pa stradajo?
Vsak teden kličem svojo babico v Ukrajino,
s strahom
vprašam: kako si?
Odgovori: vse je v redu vnuček moj,
ja, saj so cene poletele navzgor,
ja, saj vsak dan poslušamo sirene,
malo me je strah ...
Ampak sem vesela, da ste tam,
kjer je varno in lepo!
Ostanite tam, to je moj mir.*

Likovni natečaj

Prvo mesto

Ime in priimek: **Asja Akejlić**

Naslov dela: Zopet bo mir

Vrtec: OŠ XIV. divizije Senovo, enota vrtec

Mentor/-ica: Slavka Petrovič

Tretje mesto

Ime in priimek: **Ajlin Šuligoj**

Naslov dela: Mavrica. Mami, jaz, sestrica, sova in oblaki.

Vrtec: Vrtec pri OŠ Krmelj

Mentor/-ica: Andreja Čot

Prvo mesto

Ime in priimek: **Ajda Milič**

Naslov dela: Kdor poje, zlo ne misli/ Le spomin na čas pred vojno

Razred in šola: 3. razred, OŠ Metlika

Mentor/-ica: Jasmina Nedanovski, Mojca Vraničar

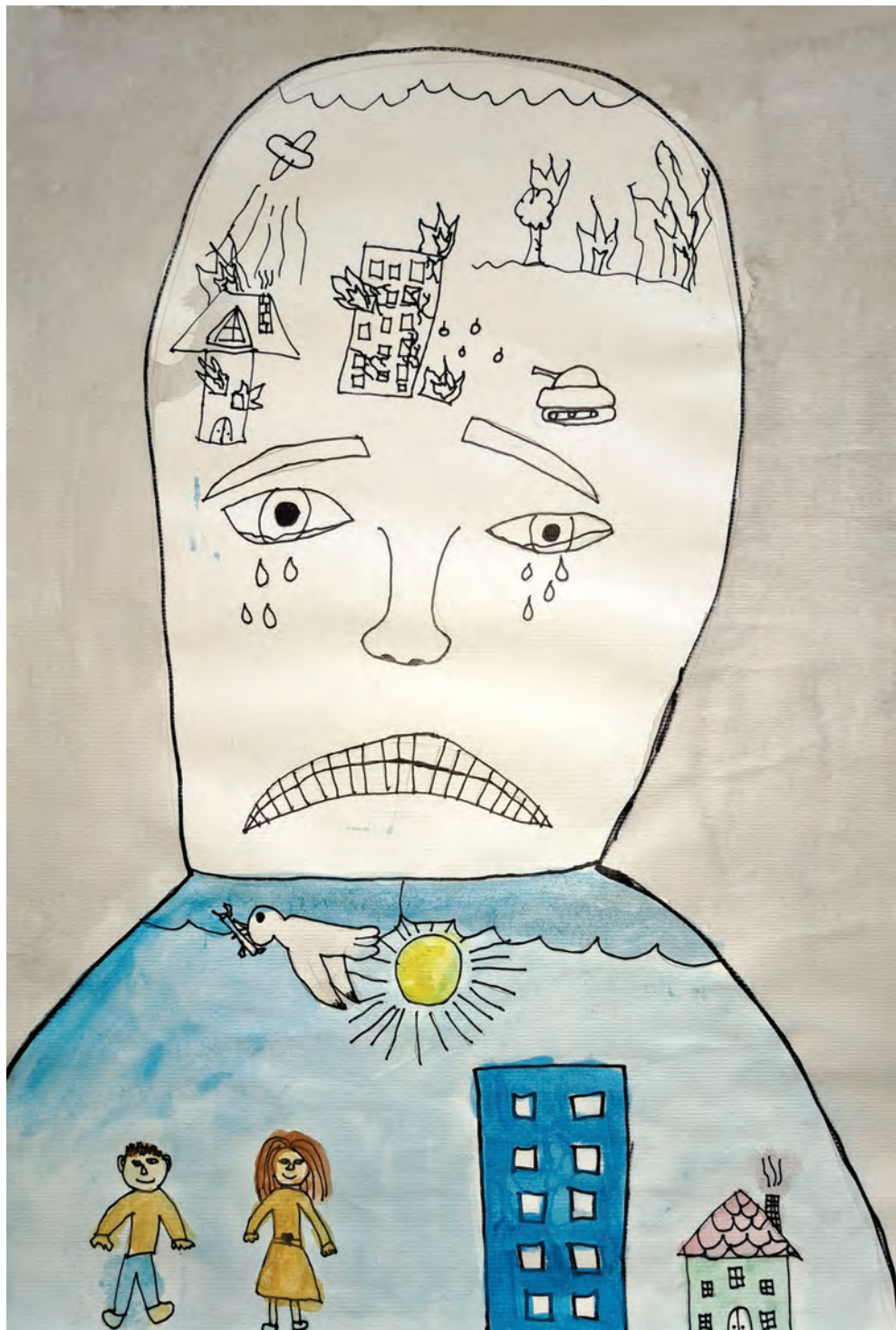
Drugo mesto

Ime in priimek: **Teja Dragovan Kramarič**

Naslov dela: Glava misli, srce ve

Razred in šola: 3. razred, OŠ Metlika

Mentor/-ica: Katja Banovec Vrvišar

Tretje mesto

Ime in priimek: **Marta Benkovič**

Naslov dela: Pred vojno smo bili srečna družina

Razred in šola: 1. razred, OŠ Metlika

Mentor/-ica: Jasmina Nedanovski

Prvo mesto

Ime in priimek: **Jurij Avguštin**

Naslov dela: Moč in volja

Razred in šola: 6. razred, OŠ Belokranjskega odreda Semič

Mentor/-ica: Vlasta Henigsman

Drugo mesto

Ime in priimek: **Hana Režek**

Naslov dela: Dajte nam mir! (želje v odtenkih modre in rumene)

Razred in šola: 5. razred, OŠ Metlika

Mentor/-ica: Tanja Vraničar

Tretje mesto

Ime in priimek: **Dilara Limani**

Naslov dela: Vojna nima oči

Razred in šola: 6. razred, OŠ Koper

Mentor/-ica: Gaja Šorgo

Prvo mesto

Ime in priimek: **Špela Brinc**

Naslov dela: Ne pustimo, da nasilje otrokom temni misli

Razred in šola: 9. razred, OŠ Loka Črnomelj

Mentor/-ica: Špela Vraničar

Drugo mesto

Ime in priimek: **Lovro Zagmajster**

Naslov dela: Ustavite vojno!

Razred in šola: 9. razred, OŠ Bizeljsko

Mentor/-ica: Tanja Plevnik

Tretje mesto

Ime in priimek: **Julija Osmanović**

Naslov dela: Iztrgan list iz vojnega dnevnika nekega umetnika – neizbrisen dokument časa

Razred in šola: 8. razred, OŠ Bršljin

Mentor/-ica: Vilma Petelin

Ime in priimek: **Jan Ameršek**

Naslov dela: Veselje in smrt

Razred in šola: 8. razred NIS, OŠ Ane Gale Sevnica

Mentor/-ica: Petra Tomažin

Ime in priimek: **Duško Brajdič**

Naslov dela: Vesolje

Razred in šola: 5. razred, OŠ dr. Mihajla Rostoharja Krško

Mentor/-ica: Rina Baršek

Ime in priimek: **Kristina Hudorovič**

Naslov dela: Ljubezen, ne vojna

Razred in šola: PP VIZ, OŠ Milke Šobar-Nataše

Mentor/-ica: Nace Miroslavljevič

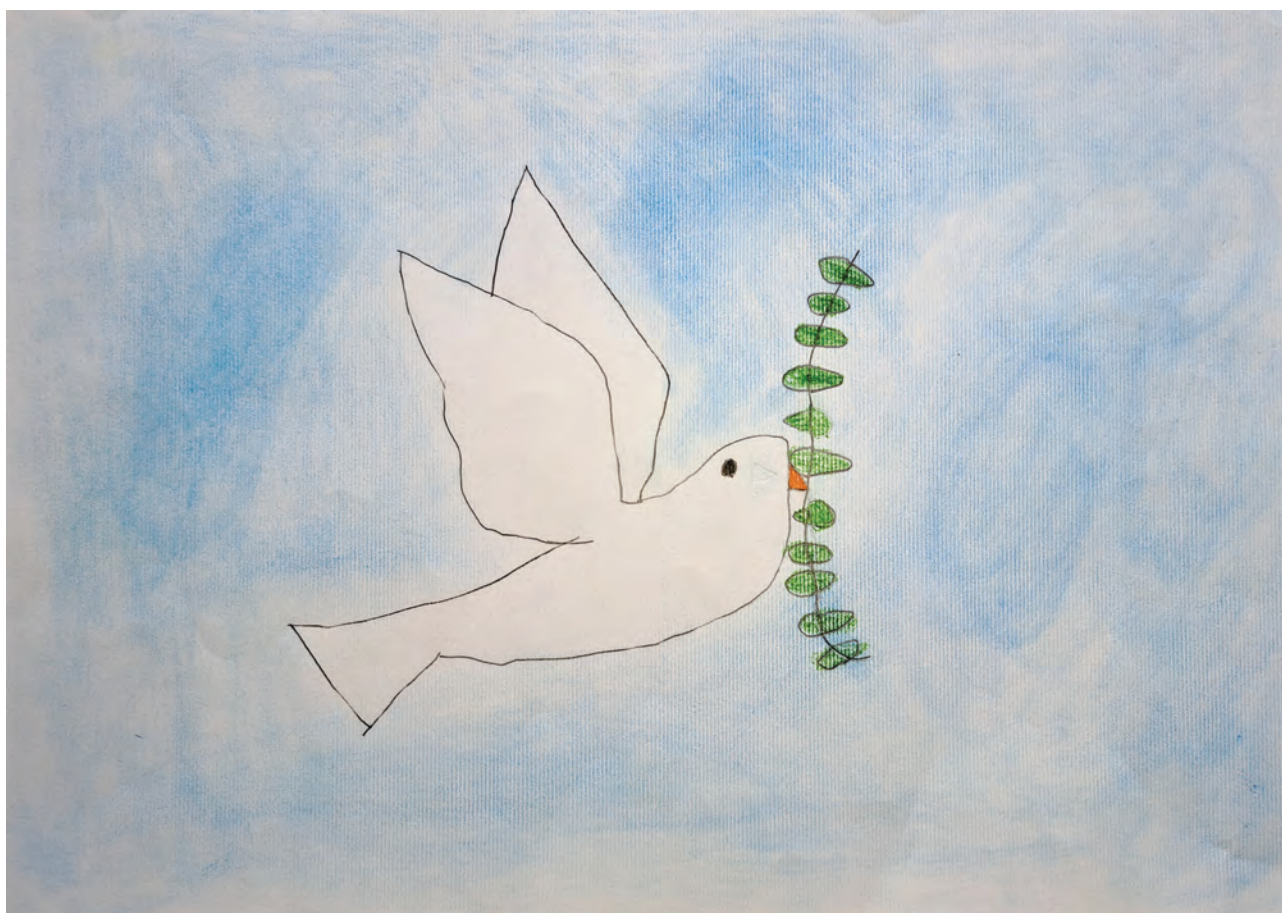

Ime in priimek: **Maj Hočevar**

Naslov dela: Dan miru

Razred in šola: PP VIZ, OŠ Ane Gale Sevnica

Mentor/-ica: Irena Špelič

Ime in priimek: **Leon Kuhar**

Naslov dela: Varnost

Razred in šola: 5. razred, OŠ dr. Mihajla Rostoharja Krško

Mentor/-ica: Rina Baršek

Prvo mesto

Ime in priimek: **Lona Zadavec**

Naslov dela: Amfibolija

Letnik in šola: 4. letnik, Gimnazija Šiška

Mentor/-ica: samostojno delo

Drugo mesto

Ime in priimek: **Hana Vodopivec**

Naslov dela: Rdeč balon

Letnik in šola: 3. letnik, Gimnazija Nova Gorica

Mentor/-ica: Bogdan Vrčon

Tretje mesto

Ime in priimek: **Tajda Strožič**

Naslov dela: Ali je smrt del življenja ali zgolj konec

Letnik in šola: 3. letnik, Gimnazija Celje - Center

Mentor/-ica: prof. Andreja Džakušič

Fotografski natečaj

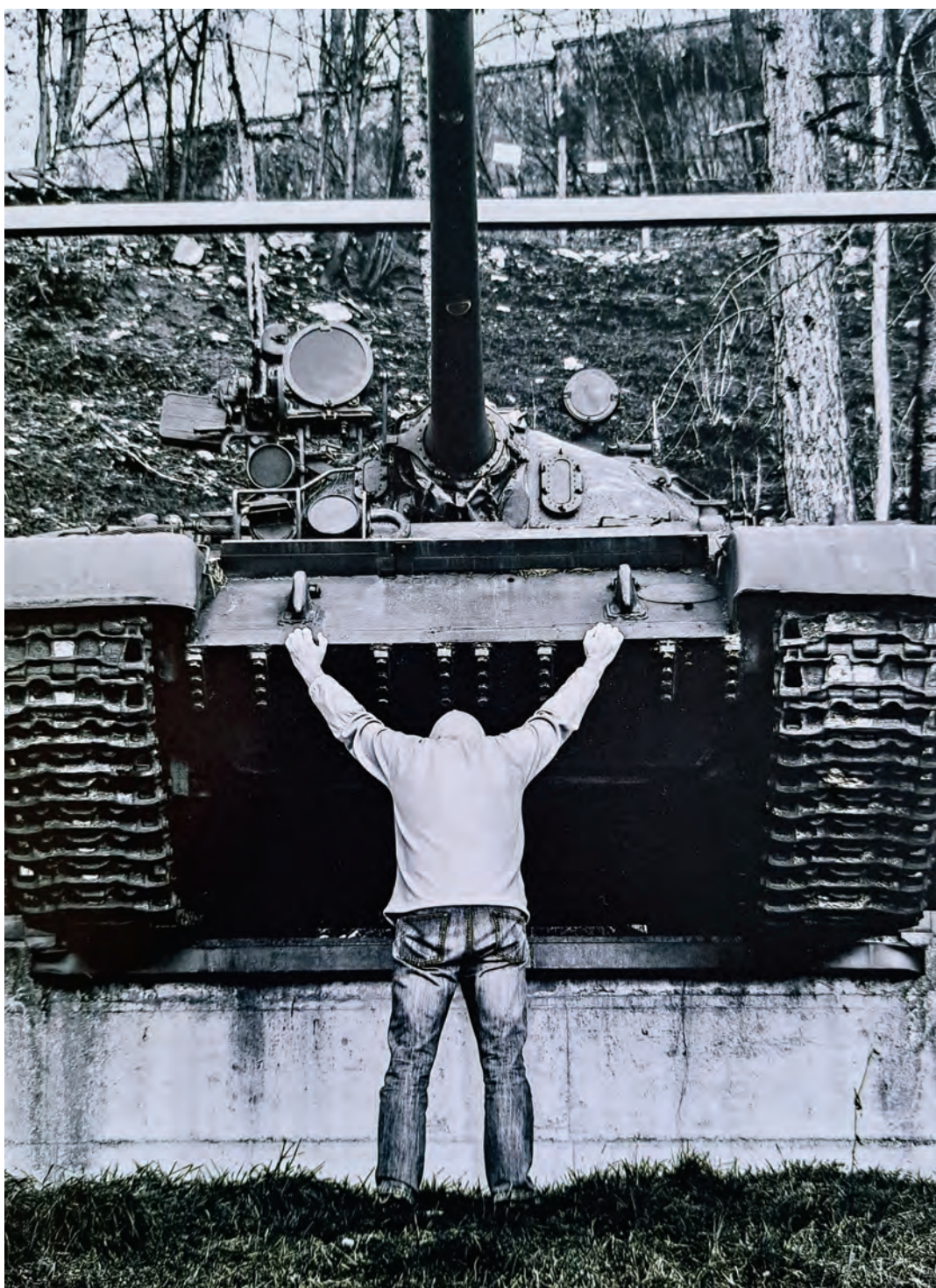
Prvo mesto

Ime in priimek: **Anika Udovič**

Naslov dela: Mir je močnejši

Razred in šola: 8. razred, OŠ Pivka

Mentor/-ica: Mateja Mezgec Pirjevec

Drugo mesto

Ime in priimek: **Laura Mervar**

Naslov dela: Na silo iztrgan iz domačega objema

Razred in šola: 9. razred, OŠ Bršljin

Mentor/-ica: Vilma Petelin

Tretje mesto

Ime in priimek: **Monika Kršič**

Naslov dela: Prosim, dajte mi MIR!

Razred in šola: 8. razred, OŠ Metlika

Mentor/-ica: Duška Vlašič

Prvo mesto

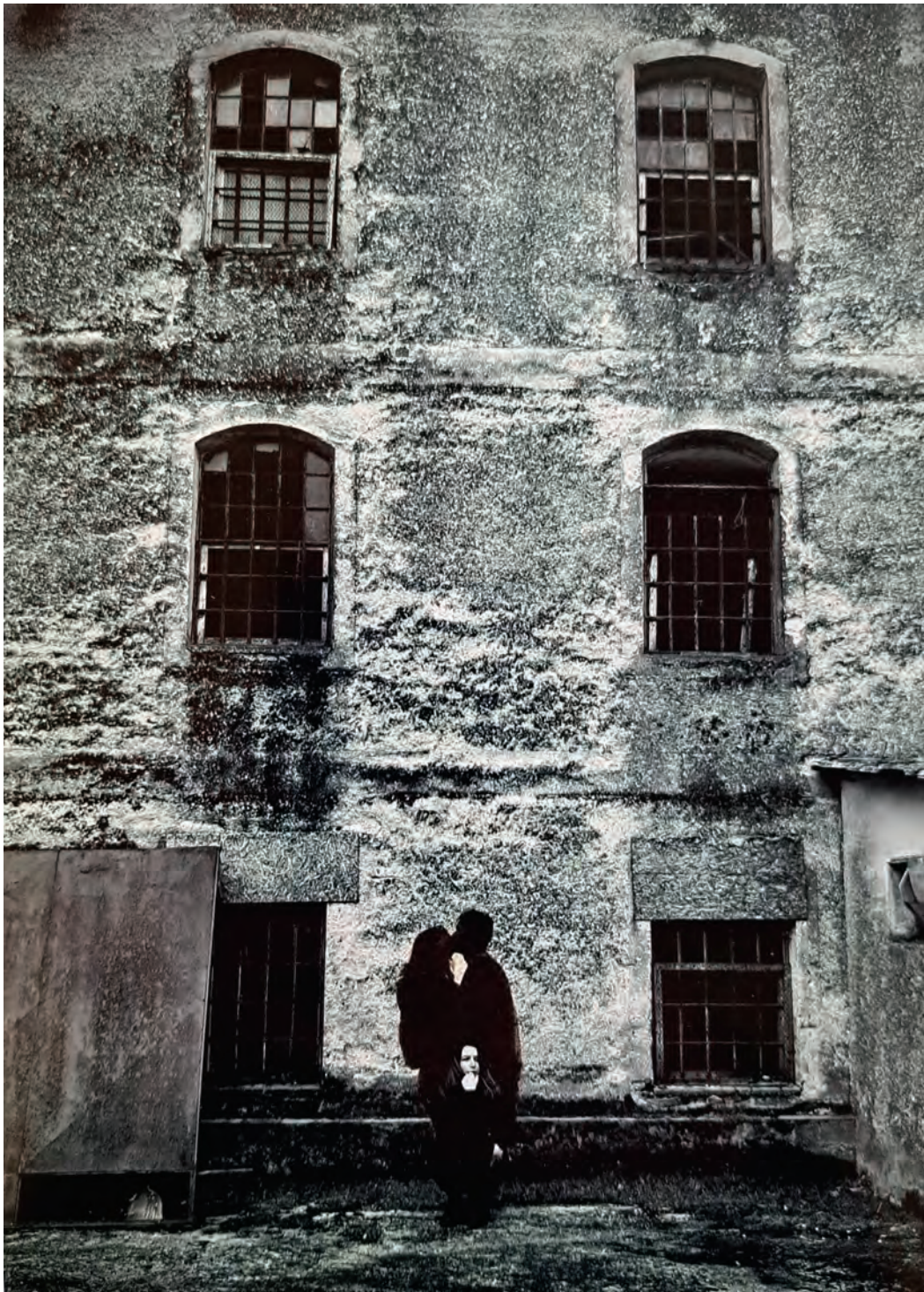
Ime in priimek: **Nina Gutman**

Naslov dela: Ni te več

Letnik in šola: 4. letnik, Srednja šola za gostinstvo in turizem Maribor

Mentor/-ica: Andrejka Korman

Drugo mesto

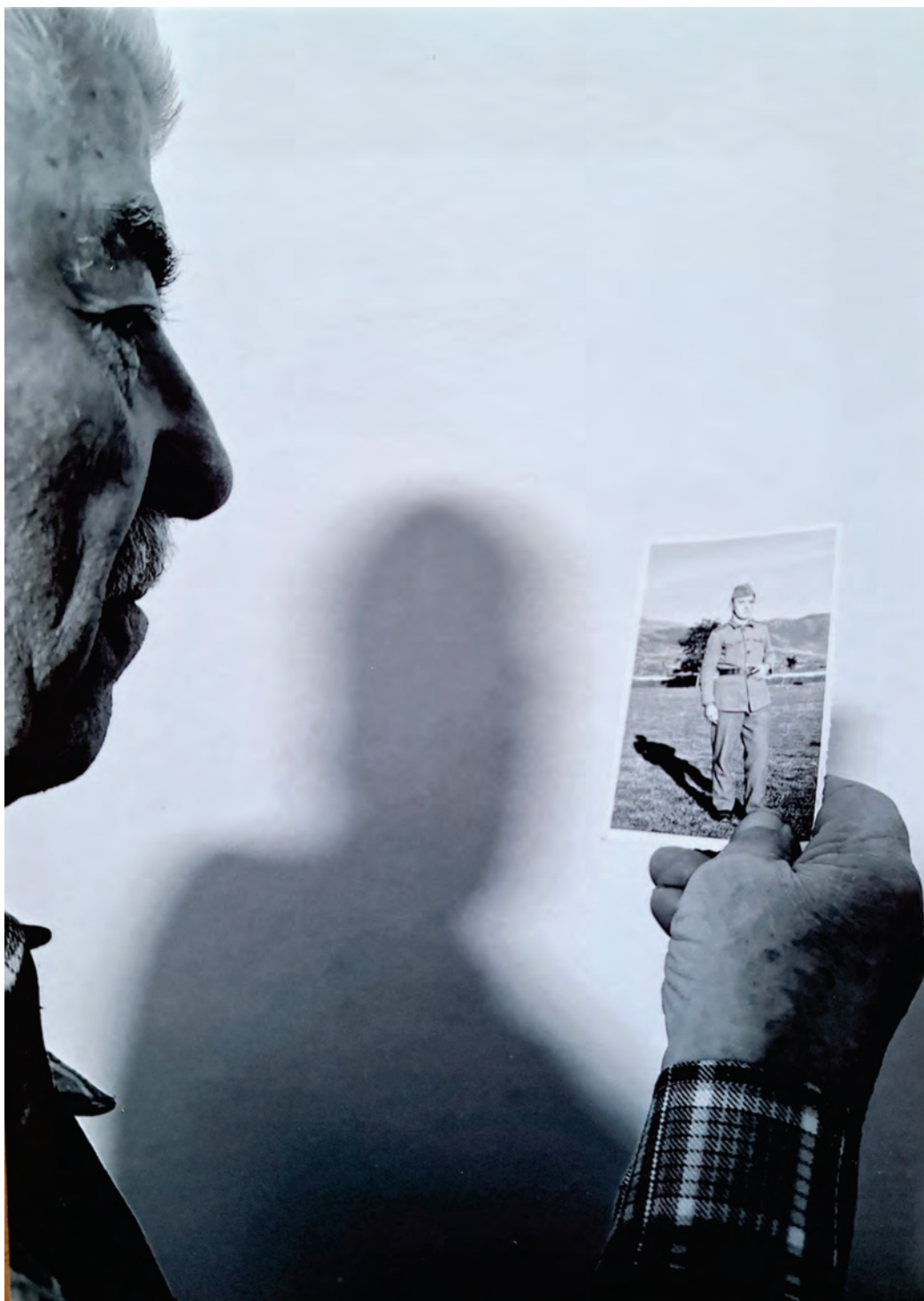
Ime in priimek: **Daša Schweiger**

Naslov dela: Za mirno prihodnost

Letnik in šola: 3. letnik, ŠC Novo mesto, Srednja gradbena, lesarska in vzgojiteljska šola

Mentor/-ica: Aleksandra Matjašič

Tretje mesto

Ime in priimek: **Daša Kulovec**

Naslov dela: Vojni ujetnik

Letnik in šola: 2. letnik, Ekonomska šola Novo mesto

Mentor/-ica: Jasmina Žagar

Video natečaj

Prvo mesto

Ime in priimek: **Nuša Bohak, Klara Jug**

Naslov dela: Je to naša zadnja noč?

Razred in šola: 9. razred, OŠ Polzela

Mentor/-ica: Karmen Zupanc

<https://www.youtube.com/watch?v=xq8eRf6dbI8>

Drugo mesto

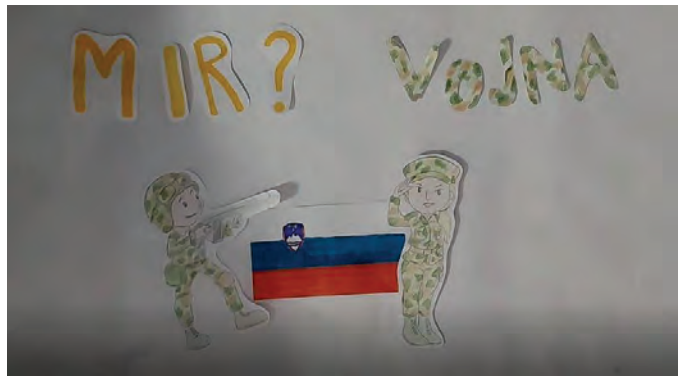
Ime in priimek: **Klara Zwölf**

Naslov dela: Vojna

Razred in šola: 9. razred,

OŠ Jožeta Krajca Rakek

Mentor/-ica: Maruša Nared

<https://www.youtube.com/watch?v=yUXytOk9bSM>

Tretje mesto

Ime in priimek: **Matic Krašovec,**

Tinkara Hliš, Ana Kuder

Naslov dela: Vzgoja za mir na

Osnovni šoli Lava

Razred in šola: 8. razred, OŠ Lava

Mentor/-ica: Aleš Videnšek

<https://www.youtube.com/watch?v=YNnIOyPIVw8>

Prvo mesto

Ime in priimek: **Zala Cebek, Larisa Gragar**

Naslov dela: Predstavljam si Auschwitz

Letnik in šola: 4. letnik, Gimnazija Ptuj

Mentor/-ica: Mojca Kobale Pahor

<https://www.youtube.com/watch?v=y-9dWfaw7uM>

Drugo mesto

Ime in priimek: **Rok Horvat Knez**

Naslov dela: Vojna in mir

Letnik in šola: 4. letnik,

Gimnazija Celje - Center

Mentor/-ica: Tanja Bračun

<https://www.youtube.com/watch?v=82Ul66vwbOE>

Tretje mesto

Ime in priimek: **Nino Šegula,**

Miha Godicelj

Naslov dela: Intervju z Vladom Žgečem,
vojnim veteranom osamosvojitvene vojne

Letnik in šola: 4. letnik, Gimnazija Ptuj

Mentor/-ica: Mojca Kobale Pahor,

Jelka Kokol Plošinjak

<https://www.youtube.com/watch?v=qXQsOb81b5Y>

Spletni natečaj

Komisija je v kategoriji srednjih šol izbrala eno šolo, ki prejme nagrado na državni ravni:

Ime in priimek: **Gal Špec, Enej Grom, Anej Vrbanic**

Šola: OŠ Loka Črnomelj

Mentor/-ica: Katarina Pavlakovič

Dobrodošli na spletni strani o otrocih v svetu! Naša stran je namenjena vsem, ki jih zanima življenje otrok po svetu in si želijo razširiti svoje znanje o temi.

Otroci so najdragocenejši del naše družbe, saj predstavljajo prihodnost sveta. Vendar pa življenje otrok ni vedno enostavno, saj se soočajo z različnimi izzivi in težavami, kot so revščina, nasilje, diskriminacija, izobraževanje, zdravstvene težave in še več.

Naša spletna stran se osredotoča na izobraževanje otrok po svetu.

<https://osvzgojazamir08.evropavsoli.si/>

V kategoriji srednjih šol v tem šolskem letu ni sodelovala nobena skupina.

Ustvarjalni natečaj

Prvo mesto

Ime in priimek: **Sara Murtić**

Naslov dela: Zmaga prijateljstva
(skupaj smo močnejši)

Letnik in šola: 5. razred, OŠ Koper

Mentor/-ica: Tjaša Šušmelj Palčič

Drugo mesto

Ime in priimek: **Žana Žibert**

Naslov dela: Vzgoja za mir naj poveže svet

Letnik in šola: 2. razred, OŠ Bizeljsko

Mentor/-ica: Marija Antolovič

Tretje mesto

Ime in priimek: **Aleksandra Marentič**

Naslov dela: »Postati pravi moški« gone wrong

Letnik in šola: 8. razred,

OŠ Belokranjskega odreda Semič

Mentor/-ica: Miha Henigsman

